

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Egyesült Királyság

A) Az Egyesült Királyság Szellemi Tulajdoni Hivatala (United Kingdom Intellectual Property Office, UKIPO) elutasította a MASTER'S LONDON DRY GIN ábrás ginpalackvédegy törlése iránti keresetet, mert a védjegy különböző elfogadható változatainak kielégítő (bár minimális) tényleges használatát állapította meg.

Az ügy háttere

2014. július 8-án a *Destileras MG SL* és az *Importaciones y Exportaciones Varma SA* (Destileras) spanyol ginyártók és -importőrök a 33. áruosztályba tartozó „gin, nevezetesen London Dry Gin” tekintetében az 1. ábrán látható uniós ábrás védjegyet lajstromoztatták.

1. ábra

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

A MASTER'S BOTTLE védjegy brit klón lajstromozása a brexit után önműködően létrejött ebből az uniós lajstromozásból. 2021 márciusában a Destileras egyik versenytársa, az *Inver House Distillers Limited* (Inver) az alábbi indokok alapján törlési keresetet nyújtott be a védjeggyel szemben:

- a védjegyet nem használták a lajstromozást követő öt éves időszakban, nevezetesen 2014. július 9. és 2019. július 8. között, és ezért az 1994. évi védjegy törvény 46. szakasza (1) bekezdésének *a*) pontja alapján törölni kell; és
- a védjegyet nem használták további öt éven keresztül megszakítás nélkül, azaz 2016. március 17. és 2021. március 16. között, és ezért a törvény 46. szakasza (1) bekezdésének *b*) pontja alapján törölni kell.

A Destileras ellenkérelmet, bizonyítékokat (védjegyjogásának egyetlen tanúvallomása és hat kísérő bizonyíték formájában), valamint beadványokat nyújtott be, amelyekben védekezett a kereset ellen, és azt állította, hogy a védjegyet a szóban forgó időszakokban a lajstromozott áruk vonatkozásában használták.

Az UKIPO határozatában két előzetes kérdést, majd két fő kérdést vizsgált.

A MASTER'S BOTTLE védjegyet inkább ábrás védjegyként, mint alaki védjegyként kell-e kezelni?

Az UKIPO helyt adott az Inver azon érvelésének, hogy a védjegyet inkább 3D-s palackokat ábrázoló 2D-s ábrás védjegyként, mintsem alaki védjegyként kell kezelni. A védjegyet eredetileg ábrás védjegyként jelentették be, és így is lajstromozták a WIPO-nál (World Intellectual Property Organization, a Szellemi Tulajdon Világszervezete), és ha másként kezelnék, ez az eredetileg tervezettnél jobban kiszélesítené a védjegy hatályát.

Elegendő volt-e a benyújtott bizonyíték?

Az Inver aggályokat fogalmazott meg a benyújtott bizonyítékok elégséges voltával kapcsolatban, mert a tanúvallomást és a bizonyítékokat a Destileras ügyvédje, nem pedig egy igazgató vagy alkalmazott készítette, így azok lényegében szóbeli bizonyítékoknak minősültek. Az UKIPO meggyőződött arról, hogy a Destileras ügyvédje rendelkezett a bizonyítékok benyújtásához szükséges felhatalmazással és ismeretekkel, és hogy döntését az összes lényeges tényező (beleértve a benyújtott bizonyítékok súlyát is) mérlegelése alapján hozta meg.

Az eltérő felhasználási formák a MASTER'S BOTTLE védjegy tényleges felhasználását jelentették-e?

A Destileras többféle használatra vonatkozó bizonyítékot nyújtott be (2. ábra).

2. ábra

A felperes azzal érvelt, hogy ezek nem minősülnek a lajstromozott védjegy tényleges használatának. A védjegy törvény 46. szakaszának (2) bekezdése szerint: „a védjegyhasználat magában foglalja a védjegy olyan formában történő használatát, amely olyan elemekben különbözik, amelyek nem változtatják meg a védjegy megkülönböztető képességét abban a formában, amelyben azt lajstromozták”. Az UKIPO a megkülönböztető képességgel kapcsolatban a *Nirvana Trademark*- (BL O/262/06) ügyben kifejtett megközelítést követte, megjegyezve, hogy a fenti törvényhely alkalmazásával kapcsolatban két kérdést kell feltenni.

- Milyen megjelölés szerepelt védjegyként az árukon és a marketinganyagokban az érintett időszakban?
- Eltért-e ez a megjelölés a lajstromozott védjegytől olyan elemekben, amelyek megváltoztatták annak megkülönböztető képességét?

Az UKIPO megállapította, hogy a védjegy megkülönböztető képessége a „master’s” szó, az oroslános ábra és a palackok élesen levágott oldalai, a palackokon függőlegesen végigfutó, kiemelt „hajtás” és a horpadásos oldal alapján állt fenn. A „London dry gin”, a „tridistilled gin” és a „selection” szavakat e jellemzőkhöz képest elhanyagolhatónak ítélték. Mivel a védjegy megkülönböztető elemei mindhárom használati példában jelen voltak, ezek elfogadható változatoknak és így az ábrás védjegy tényleges használatának minősültek.

A bizonyítékok alapján valós használatról van-e szó?

A tényleges használattal kapcsolatban az UKIPO elismerte, hogy:

- a Destileras által benyújtott bizonyítékok jelentős hiányosságokat tártak fel (csak 17 számlát tartalmaztak, amelyek két brit kiskereskedőnek történő értékesítést, honlap- és közösségi mediakivonatokat, valamint sajtóközleményeket mutattak); és
- bár nem közöltek értékesítési számadatokat, a benyújtott bizonyítékok 28 563 EUR összértékesítést mutattak ki az Egyesült Királyságban az érintett időszakokban, ami az ország jelentős ginpiacával összefüggésben csekélynek minősült.

A korábbi ítélkezési gyakorlattal összhangban azonban az UKIPO megállapította, hogy a tényleges használatnak nem kell mennyiségileg jelentősnek lennie ahhoz, hogy tényleges legyen, és „még a minimális használat is minősülhet tényleges használatnak, ha az érintett gazdasági ágazatban a vonatkozó áruk vagy szolgáltatások piaci részesedésének megteremtése vagy megőrzése céljából indokoltnak tekinthető”.

A tényleges használat olyan értékelésére volt szükség, amely több tényezőt is figyelembe vesz, és a bizonyítékokat összességükben tekinti át. Minthogy a Destileras „következetes és ismétlődő” értékesítési mintát tudott felmutatni (még akkor is, ha ezek közül sok egyetlen kizárólagos kiskereskedőnek szólt), és megkísérelte megteremteni és fenntartani árujának piacát MASTER'S BOTTLE védjegye alatt, végül elegendő tényleges használatot bizonyított. Következésképpen a törlési kereset sikertelen volt.

Az UKIPO határozata hasznos útmutatást nyújt a tényleges használat elvének a lajstromozottól eltérő formában használt ábrás védjegyek esetében történő alkalmazásához. A határozat azt is megerősíti, hogy a tényleges használat bizonyítása során végső soron nem a mennyiség, hanem a minőség határozza meg, hogy teljesül-e a küszöbérték.

A határozat azonban azt is mutatja, hogy az UKIPO-nál a használat hiányára alapozott keresetek kimenetelét nehéz előre megjósolni. Az ilyen keresetek általában bizonyítékigényesek, és bizonyos mértékig az UKIPO által az adott ügy szempontjából fontosnak ítélt összes körülmény többtényezős értékelésétől függenek. Tekintettel a védjegy használatának és lajstromozásának formái közötti különbségekre, a rendkívül nagy piacról benyújtott minimális értékesítési adatokra és számlákra, valamint az UKIPO által felvetett bizonyítási hiányosságokra, ez az ügy talán könnyen másként is alakulhatott volna.

Bár az ügy kimenetele a jogtulajdonos számára kedvező volt, mindazonáltal fontos emlékeztetőül szolgál arra, hogy az öt évnél régebben lajstromozott jogok tulajdonosainak – legyenek azok brit nemzeti lajstromozások vagy klónozott lajstromozások – alaposan át kell gondolniuk jogaik esetleges sérülékenységét, mielőtt harmadik felekkel szemben fellépnének, valamint azt a kockázatot, hogy teljesen elveszíthetik jogaikat, ha a használatot nem sikerül bizonyítaniuk az eljárás során vagy egy későbbi megtorló, a használat hiányára alapozott törlési kereset során.

B) Az alábbiakban az NFT-k és az Egyesült Királyságban fennálló konkrét szellemi tulajdon-jogok közötti kölcsönhatást vizsgáljuk. (Az NFT-kről alapfogalmakat lásd dr. Palágyi Tivadar cikkében előző számunkban. A szerkesztő megjegyzése.)

Szerzői jog

Az Egyesült Királyság joga szerint a szerzői jog önműködően keletkezik, ha egy eredeti irodalmi, drámai, zenei vagy művészeti művet rögzítenek. A műnek abban az értelemben eredetinek kell lennie, hogy „a szerző saját szellemi alkotása” kell legyen. A küszöbérték

alacsony. A szerzői jogi mű szerzője általában a tulajdonos is, kivéve, ha alkalmazott. A szerzői jog tulajdonosa kizárólagos joggal rendelkezik a mű jelentős részének többszörözésére.

Fontos különbségtétel, hogy egy NFT birtoklása nem jelenti önműködően a kapcsolódó eszköz szerzői jogának birtoklását. Az egyik leggyakoribb tévhit az NFT birtoklásával kapcsolatban az, hogy az NFT vevőjének tulajdonjoga van, és ezáltal lehetősége annak megakadályozására, hogy mások használják a mögöttes eszközt, vagy másolatot/változatot készítsenek a műről.

Tapasztalataink szerint számos NFT-piacon az tapasztalható, hogy a mögöttes szerzői jog az eladóé marad, míg a vevőnek joga van a mögöttes eszköz megjelenítésére. Más szóval, a kreatív alkotás használatára, másolására és megjelenítésére általában egy nem kizárólagos és nem allicencelhető engedélyt adnak egy kriptopénz formájában fizetett díj ellenében. Az NFT-re és a mögöttes eszközre vonatkozó intelligens szerződés feltételeinek vagy az adásvételi feltételeknek az áttekintésekor fontos megérteni, hogy a megállapodás részeként mely szellemi tulajdon-jogok állnak védelem alatt és kerülnek átruházásra, vagy képezik licenc-megállapodás tárgyát.

A valóságban nincs „szabványos” rendszer az NFT-k tulajdonjogára vagy licenciájára. Ezért fontos tisztában lenni azzal, hogy az NFT tulajdonlásával kapcsolatos jogok között nagy eltérések vannak, és a szerződéses feltételeket gondosan át kell tekinteni.

Erkölcsei jogok

A szerzői joggal párhuzamosan, amely a művekhez fűződő gazdasági jogokat védi, a személyhez fűződő jogok nem gazdasági érdekeket védenek. A jogsértés kockázatának elkerülése érdekében a digitális eszközzel kapcsolatos erkölcsi jogokat is tiszteletben kell tartani. A gazdasági jogokkal ellentétben azonban a személyhez fűződő jogok nem adhatók el, vagy más módon nem ruházhatók át. A jogtulajdonos mindazonáltal dönthet úgy, hogy lemond e jogokról.

Védjegyek

A védjegy lényegében egy eredetmegjelölés, amely védi a márkát.

Egy NFT sérthet egy lajstromozott védjegyet, ha az NFT-t (vagy azt a digitális eszközt, amelyre az NFT „mutat”) a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül használják bizonyos olyan árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyekre a lajstromozott védjegy védelmet nyújt, ami a fogyasztók számára összetéveszthetőséget eredményez.

Az NFT akkor is sértheti a védjegyet, ha a vállalkozás az érintett területen jó hírnévvel rendelkezik. Lehetőség van olyan áruk vagy szolgáltatások oltalmára is, amelyek nem hasonlók, amennyiben az NFT használata tisztességtelen előnyhöz vagy a korábbi védjegy felhígulásához vezet. Ez különösen akkor lehet fontos, ha a „jogsértő” eszköz digitális termék, de a lajstromozott védjegy csak a fizikai áruk vonatkozásában részesül oltalomban.

Az EUIPO iránymutatásokat tett közzé, mert felismerte a „virtuális áruk” és a „nem helyettesíthető tokenek (NFT-k)” kifejezéseket tartalmazó bejelentések mennyiségi növekedésének jelentőségét.

Az EUIPO megközelítését az alábbiakban foglaljuk össze:

- A virtuális javakat (digitális tartalmak vagy képek) a 9. áruosztályba kell besorolni. A „virtuális áru” kifejezés önmagában azonban nem egyértelmű és nem pontos, ezért a bejelentőnek meg kell határoznia, hogy a virtuális áru milyen digitális tartalmat kíván védeni. Például letölthető virtuális áruk lehetnek virtuális cipők, virtuális alkoholos italok stb.
- A nizzai osztályozás 12. kiadása a 9. áruosztályba fogja beemelni a letölthető, nem helyettesíthető tokenekkel hitelesített digitális fájlok fogalmát.
- Az NFT-k egy blokkláncon rögzített egyedi digitális tanúsítványok, amelyek képesek hitelesíteni a digitális tárgyakat, de különböznek ezektől a digitális tárgyaktól. Törekedni kell a digitális tárgyak típusának meghatározására.
- A virtuális javakhoz és NFT-khez kapcsolódó szolgáltatásokat a vonatkozó osztályozási elvekkel összhangban kell besorolni.

Formatervezési minták

A formatervezési minták a termékek külső megjelenését védik, és előnyösek lehetnek a jogosultak számára, mert nem korlátozódnak az áruk és szolgáltatások egy bizonyos osztályára. A lajstromozott formatervezési mintákról szóló 1949. évi törvény 1. szakasza kimondja:

- „formatervezési minta”: a termék egészének vagy egy részének megjelenése, amely különösen a termék vonalai, körvonalai, színei, alakja, szerkezete vagy anyagai, illetve díszítései jellemzőiből ered”; és
- „termék”: bármely ipari vagy kézműves termék a számítógépes program kivételével; és különösen a csomagolás, a burkolat, a grafikai szimbólumok, a tipográfiai betűtípusok és az összetett terméké történő összeállításra szánt alkatrészek.

A virtuális formatervezési minták és a metaverzum összefüggésében nehéz határozottan megmondani, hogy egy digitális formatervezési minta „terméknek” minősül-e. Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) kezdeményező megközelítést alkalmazó meghatározása szerint:

„A képernyős megjelenítések és ikonok, valamint a számítógépes program másfajta látható elemeinek mintái lajstromozhatók (lásd a locarnói osztályozás 14-04. osztályát).

A formatervezési minták feltáratlan területnek számítanak az NFT-k területén, és a legfontosabb érdekelt felek felismerik ezt a problémát. Az Európai Bizottság jelenleg nyilvános konzultációt folytat a formatervezési mintákról a rájuk vonatkozó jog felülvizsgálata céljából. Az Egyesült Királyság szempontjából a kormány az idei „véleménykérés” során a formatervezési mintákhoz fűződő jogokkal kapcsolatban azt a választ adta, hogy elismeri

műszaki fejlődésüket, és hogy a jogszabályi keretnek elég rugalmasnak kell lennie ahhoz, hogy támogassa ezt a fejlődést.

Következtetés

Végezetül a vállalkozásoknak nem szabad megfeledkezniük arról, hogy a meglévő, nem bejegyzett és bejegyzett szellemi tulajdon-jogok egyaránt vonatkoznak a digitális tartalomra. Minthogy az NFT-k nagymértékben ismeretlen területet jelentenek, de az érdeklődés erősen megnőtt, a szellemi tulajdon-jogok hivatalai és a kormányok igyekeznek biztosítani, hogy a jogi keret ne maradjon le az innováció mögött.

Egységes Szabadalmi Bíróság (Unified Patent Court, UPC)

Az Egységes Szabadalmi Bíróság 2022. október 20-án közzétette az új bírósági rendszer bírói kinevezéseinek régóta várt listáját. A lista nemcsak az összes elsőfokú helyi és központi bíróság, valamint a másodfokú fellebbviteli bíróság bíráinak nevét tartalmazza, hanem bejelenti az új bírósági rendszer elnökségének tagjait is.

Az UPC elnökségét dr. Klaus Grabinski, aki jelenleg a német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) bírója, és Florence Butin francia bírónő fogja vezetni. Dr. Klaus Grabinski lesz a luxembourgi székhelyű fellebbviteli bíróság elnöke is, míg Florence Butin a decentralizált elsőfokú bíróság elnöke lesz.

Összesen 85 bírót neveztek ki, köztük 34 jogi és 51 műszaki végzettségűt. A bíróság megbízásának megfelelően a bírókat a részt vevő különböző tagállamokból választották ki.

A bírók megoszlása nemzetiség szerint: 28 német, 17 francia, 1 olasz, 7 holland, 5 belga, 5 dán, 4 finn, 3 svéd, 1 bolgár, 1 észt, 1 osztrák, 1 portugál és 1 szlovén. (<https://www.unified-patent-court.org/en/news/unified-patent-court-judicial-appointments-and-presidium-elections>).

A listán számos olyan bíró szerepel, akiket jelenleg a részt vevő tagállamokban a szabadalmi ügyekben vezető bíróknak tartanak, ami arra enged következtetni, hogy a felhasználók az ítéletek meglehetősen magas színvonalára számíthatnak.

Határozottan úgy tűnik, hogy ezzel a mostani újabb fontos lépéssel az UPC 2023 második negyedévében megkezdheti működését.

Európai Bizottság

Az Európai Bizottság 2022. október 18-án bemutatta 2023-ra szóló munkaprogramját, amely az ukrajnai háború és az ahhoz kapcsolódó energiaválság következtében kialakult, a Bizottság által „egyedülállónak nevezett körülmények” kezelésére irányul. Ugyanakkor a munkaprogram olyan hagyományosabb szakpolitikai területekkel is foglalkozik, mint a szabadalmi kényszerengedély, az egészségügy és az élettudományok. A munkaprogram szerint

a Bizottság 2023-ban a következő kezdeményezéseket fogja tenni, amelyek hatással lesznek ezekre a területekre:

- Kényszerengedélyezés – ígérete szerint a Bizottság „egyértelmű szabályokat” javasol majd a vitatottnak bizonyuló téma harmonizálása érdekében (2023. 2. negyedév). A kényszerengedélyezésre vonatkozó szabályok egy szabadalmilicenc-csomag részét képezik, amely a szabvány szempontjából lényeges szabadalmakat is szabályozni fogja.
- A rák elleni küzdelem terve – a Bizottság többféle módon folytatja a rák elleni küzdelem tervének végrehajtását, beleértve a vakcinával megelőzhető rákos megbetegedésekről szóló ajánlást.
- Egészségügyi adattér – a Bizottság az általa 2022 májusában előterjesztett javaslat alapján létre kívánja hozni az egészségügyi adatteret.
- Szellemi egészség – a Bizottság a szellemi egészséggel kapcsolatos átfogó megközelítés kidolgozását tervezi (2023. 2. negyedév).
- A gyógyszerekre vonatkozó változtatási keret felülvizsgálata – a Bizottság a gyógyszeripari cégeket kívánja segíteni azáltal, hogy csökkenti az ágazatra háruló adminisztratív terheket, amikor a gyógyszerek forgalombahozatali engedélyének módosítására törekszik (2023. 4. negyedév).

Figyelemre méltó, hogy a munkaprogram nem említi az uniós gyógyszerjog közelgő felülvizsgálatát, holott az erre vonatkozó javaslatot 2023 elejére tervezik (eredetileg 2022 decemberére tervezték).

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

Hihetőség

Annak, hogy egy találmány Európában kellőképpen ki van nyilvánítva, az egyik legfontosabb próbája a hihetőség: a találmányt hihetően nyilvánosságra hozták-e a benyújtott bejelentésben. Ez a fogalom mind a kielégítő kinyilvánítás (a szabadalom kielégítő módon tárja-e fel az információt ahhoz, hogy a szakavatott olvasó reprodukálni tudja a találmányt), mind a feltalálói tevékenység (kimutatták-e a műszaki hatást, és bizonyították-e, hogy az igényelt találmány ténylegesen megold egy adott problémát?) szempontjából fontos.

A kielégítő kinyilvánítás és a feltalálói tevékenység szorosan összefüggnek ebben a tekintetben. Általánosságban, ha az igénypontban műszaki hatás szerepel, pl. „ismert A vegyület az Y betegség kezelésére”, akkor az „Y betegség kezelésére” való alkalmasságát az elégségség alapján kell értékelni. Ha a műszaki hatás nem szerepel az igénypontokban (pl. új A vegyület önmagában), akkor a műszaki hatások hihetőségét a feltalálói tevékenység alapján kell értékelni. Ez a megkülönböztetés azért lehet fontos, mert a feltalálói tevékenységet néha később benyújtott adatokkal is meg lehet erősíteni (lásd alább), míg a kielégítő jelleget kizárólag a benyújtott bejelentésben megalapozni.

Ismét egy orvosi felhasználásra vonatkozó igénypontot használva példaként, a szabadalomnak olyan információkat kell tartalmaznia, amelyek műszakilag hihetővé teszik, hogy a termékek rendelkeznek az igényelt gyógyászati felhasználáshoz szükséges hatékonysággal (valamint olyan információkat, amelyek hihetővé teszik, hogy maguk a termékek előállíthatók) (T1599/06, T609/02). Az igényelt gyógyászati hatás alternatívaként levezethető a közismert általános ismeretekből, valamint más, a technika állása szerint ismert termékekből is (T1437/07, T950/13, T578/06). Ez azonban nyilvánvalóan feltalálási problémákhoz vezethet, mert a közismert általános ismeretek nyilvánvalóvá tehetik az igényelt gyógyászati hatást.

Egy termék gyógyászati célra való állítólagos alkalmassága bármilyen módon bizonyítható, amennyiben az alátámasztja a gyógyászati hatást (T814/12). Pusztán az a kijelentés, hogy egy termék hasznos egy adott célra, nem elegendő. A tudományos értekezés műszakilag alternatívaként használható, de a gyakorlatban jellemzően legalább egy *in vitro* példa megléte szükséges. Az ítélkezési gyakorlatban egyértelmű, hogy az *in vivo* adatok vagy a klinikai vizsgálati eredmények nem fontosak.

Oltalmi kör

Mennyi adat szükséges egy igényelt oltalmi kör igazolásához? Az Európai Szabadalmi Hivatal iránymutatásai (F-III 1) egyértelműen kimondják, hogy bizonyos esetekben még egy széles oltalmi kör is alátámasztható korlátozott számú példával, vagy akár egyetlen példával. Gyakran előnyös, ha a kérelemben műszaki értekezéssel alátámasztják, hogy miért indokolt a terjedelem, például az igényelt termék azon jellemzőinek azonosításával, amelyek kölcsönhatásba lépnek egy adott biológiai célponttal. Ez magában foglalhatja annak magyarázatát, hogy egy Markush-formula egy adott jellemzője miért eredményez jobb aktivitást, ami indokolja az általánosítást más helyzetben. Az iránymutatások (F-IV 6.2) szerint az olyan találmány, amely egy teljesen új területet nyit meg, az igénypontokban tágabb általánosításra jogosít, mint egy olyan találmány, amely egy ismert technológia továbbfejlesztésére vonatkozik.

Lehet-e később további adatokat beiktatni? G2/21

A hihetőség kielégítő kinyilvánítási szempontból történő bármilyen hiányossága nem orvosolható egy későbbi szakaszban utólag benyújtott bizonyítékokkal. Ha a benyújtott bejelentésben szereplő bizonyítékok nem teszik legalább hihetővé, hogy a találmány megvalósítható, akkor a bejelentés nem veszi az elégséges kinyilvánítás akadályát, és az ügy nem folytatódhat az engedélyezésig. Az utólag benyújtott adatok csak az eredetileg közölt megállapítások alátámasztására vehetők figyelembe (T609/02, T950/13).

A feltalálói tevékenység szempontjából hasonló megfontolások érvényesek. A T0116/18-as döntés a T1329/04-esre hivatkozva megállapítja: „Fontos, hogy a bejelentésből arra lehessen következtetni, miszerint a találmányt már megvalósították, azaz a problémát megoldot-

ták, és nem csupán a bejelentés bejelentési napján javasolták”. Itt nehézségek merülhetnek fel, mert a „problémát” Európában a legközelebbi technika állása szerinti dokumentummal szemben fogalmazzák meg, amely a bejelentés időpontjában nem feltétlenül ismert.

Amint azt a terület európai szakemberei is tudják, a kérdés, hogy a feltalálói tevékenység alátámasztására benyújthatók-e nyomon követési adatok, jelenleg felülvizsgálat alatt áll Európában, mert a G2/21-es ügyet a Bővített Fellebbezési Tanács elé terjesztették. A G2/21-es ügy eldöntéséig az ESZH előtti eljárás felfüggeszthető, ha a feltalálói tevékenység kérdése az utólag benyújtott adatokra vonatkozik.

Az előterjesztő tanács a T0116/18 sz. ügyben (amelyet itt nem tárgyalunk) a hihetőségi esetjog három különböző irányzatát azonosította, amelyek azt mutatják, hogy az ESZH esetjoga nem egységes ezen a területen. Míg a beterjesztett kérdések az adatoknak a feltalálói tevékenység értékelése céljából történő benyújtására összpontosítanak, a G2/21-es ügy a kielégítő kinyilvánításra is hatással lehet, mert az ügyet tárgyaló fellebbezési tanács döntésében (T0116/18) tárgyalt hihetőségi esetjog mind a kielégítő jelleg, mind a feltalálói tevékenység szempontjából fontos.

Meg kell találni az egyensúlyt. Az utólag benyújtott adatok teljes tiltása méltánytalan lenne a bejelentőkkel/jogosultakkal szemben, amikor egy új, a technika állása szerinti dokumentummal szemben kell bizonyítani a műszaki hatást (amelyről a bejelentő a bejelentés időpontjában esetleg nem is tudott). Ez különösen fontos lenne a felszólalási eljárásokban. Másrészt ha a bejelentés benyújtása után benyújtott adatok engedélyezése a bejelentés benyújtáskori nyilvánosságra hozatalának szintjétől függetlenül történne, az a spekulatív találmányok szabadalmazását eredményezné.

Kíváncsian várják a G2/21-es ügy döntését, ahogyan sokan mások is az élettudományi és a vegyipari ágazatban. Várakozásaik szerint az utólag benyújtott adatok bizonyos körülmények között továbbra is elfogadhatók lesznek, bár a benyújtott bejelentés alapvető hiányosságainak vagy a feltalálói tevékenység hiányának orvoslására való felhasználásuk valószínűleg nem lesz elfogadható.

Összefoglaló

Összefoglalva, a találmányt a benyújtott bejelentésben „hihetően” kell feltárni. A gyakorlatban a kielégítő kinyilvánítás és a feltalálói tevékenység szempontjából a legjobb, ha a bejelentés legalább egy kísérleti példát és adott esetben egy olyan fő jellemzőt azonosító fejtegetést is tartalmaz, amely tágabb oltalmi kört támaszt alá.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala

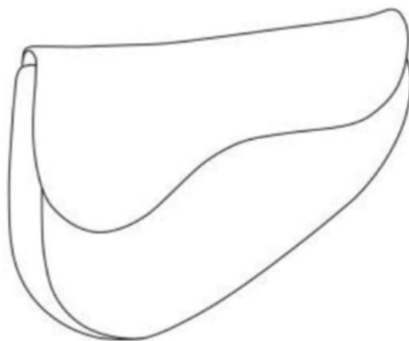
Az EUIPO második fellebbezési tanácsa a közelmúltban úgy ítélte meg, hogy a *Christian Dior* ikonikus, nyereg alakú kiegészítője nem rendelkezik kellő megkülönböztetőképeséggel ahhoz, hogy táskák és/vagy kiegészítők tekintetében védjegyként lajstromozható legyen. A

Dior határozott érvei ellenére, miszerint a táska formája megkülönböztetőképességű, és eltér a szokásos iparági szabványoktól, a tanács megjegyezte, hogy a táskák, kezitáskák és pénztárcák a legkülönbözőbb formákban léteznek. Ezért a Dior nyeregtáska formáját a fogyasztók valószínűleg nem fogják eredetre utalónak tekinteni. Ehelyett a tanács úgy ítélte meg, hogy a fogyasztók számos tényezőre, például a márkanévre és a logóra hagyatkoznak, és hogy az alakvédelem csupán a piacon már kapható kezitáskák formáinak változata.

a) Az ügy háttere

A nyereg alakú Dior táskát 1999-ben *John Galliano* tervezte a Dior 2000. tavaszi kollekciójának részeként. Azóta olyan hírességek és televíziós személyiségek népszerűsítik, mint Jennifer Lawrence, Beyoncé és Carrie Bradshaw szerepében Sarah Jessica Parker.

2021-ben a Dior kérelmezte a nyeregtáska 1. ábrán bemutatott 3D-s formájának uniós védjegyként történő lajstromozását a 18. áruosztályba tartozó különböző árukra, többek között táskákra és pénztárcákra, valamint a 9. áruosztályba tartozó napszemüveg- és telefonokra.

1. ábra

Az uniós védjegybejelentést részben elutasították, mert az EUIPO vizsgálója úgy ítélte meg, hogy a táska formája funkcionális célt szolgál tárgyak tárolására. Az elbíráló azt is megállapította, hogy a táska alakja nem tér el jelentősen a megszokottól, és mint ilyen nem alkalmas arra, hogy betöltse eredendő funkcióját, és nem rendelkezik megkülönböztetőképességgel.

b) Fellebbezés

A Dior az elbíráló határozatával szemben fellebbezett az EUIPO második fellebbezési tanácsához. Ennek során nagymértékben támaszkodott egy hasonló ügyre, amely egy *Guerlain*-rúzs termékkel kapcsolatos, és amelyben a Guerlain végül sikerrel vette igénybe a 3. áruosztályba tartozó „ajakrúzsok” 3D védjegyének lajstromozását. Ebben az ügyben a GC úgy

ítélte meg, hogy a rúzs alakja megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mert hasonlít egy „hajótestre” vagy „babakocsira”.

A jelen ügyben a Dior azzal érvelt, hogy a Guerlainhez hasonlóan az ő nyereg táskája is rendelkezik eredendő vagy szerzett megkülönböztetőképeséggel, mert:

- a használatra kész luxusermékek fogyasztói nagyobb fokú figyelmet tanúsítanak, mint az átlagfogyasztók;
- a védjegy lovaglónyereg alakú, és azt a Dior előtt soha nem használták a divatiparban; és
- a forma kellően eltér a luxusmárkák által forgalmazott más táskákétól, az alábbi, Chanel, Louis Vuitton és Hermes által tervezett példákra hivatkozva (2. ábra).

2. ábra

c) A fellebbezési tanács döntése

A tanács elutasította a Dior érveit. Míg a 9. áruosztályba tartozó áruk és egyes 18. áruosztályba tartozó áruk tekintetében helyt adott a Dior fellebbezésének, a védjegy lajstromozását elutasította a „táskák, kézitáskák, erszények (bőrárúk), utazási áruk (bőrárúk)” és a „pipere- és sminkkészítmények” tekintetében.

A szóban forgó Dior nyeregtáskához hasonló alakvédjegyek tekintetében megjegyezte, hogy csak az olyan alakok tekinthetők a szükséges megkülönböztetőképeséggel rendelkezőnek, amelyek jelentősen eltérnek az ágazatban szokásos és megszokott formáktól. Ezen túlmenően:

1. Elutasította a Dior érveit az átlagfogyasztó figyelmének szintjére vonatkozóan. Hivatkozott a szóban forgó táskák széles árkatóriájára, valamint arra, hogy a táskák reklámozására és értékesítésére többféle értékesítési csatorna áll rendelkezésre, többek között a szupermarketekben is.
2. Megjegyezte, hogy a szóban forgó táskák kiegészítők. A kiegészítő ágazatot szerinte a formák „sokasága” és „bősége” jellemzi, amelyekkel a közönség már most is szembesül.
3. A bejelentett védjegy olyan megjelenési elemek kombinációjából áll, amelyek az ilyen típusú árukra jellemzők, és amelyek nem térnek el jelentősen a bőráruágazat normáitól.

4. A vállpánt vagy fogantyú megléte vagy hiánya, a táska zárófedelének kissé eltérő alakja, valamint annak szögletes vagy kerek alakja nem „jelentős”, és a fogyasztók számára nem azonnal szembetűnő.

d) Következtetések

Bár a döntés kétségtelenül hátrányt jelent a Dior számára, valószínűleg nem ez lesz az eljárás vége, mert az ügyet most visszaküldték az első fokra, hogy az döntsön a Dior külön állításáról a védjegyhasználat révén szerzett megkülönböztetőképességre vonatkozóan. A Dior emellett úgy dönthet, hogy fellebbez a határozat ellen a GC-hez.

Ennél is fontosabb azonban, hogy az ügy a védjegytulajdonosok számára emlékeztetőül szolgál arra, hogy milyen nehézségekbe ütközik a nem hagyományos formájú védjegyek lajstromozása. A fellebbezési tanács ebben az ügyben hozott határozata világossá teszi, hogy az ágazat normáitól való egyszerű eltérés nem elegendő ahhoz, hogy egy megjelölés védjegyként lajstromozható legyen. A megjelölés és az iparági normák közötti eltérésnek jelentősnek kell lennie. Ennek fényében a védjegytulajdonosoknak tisztában kell lenniük azzal, hogy a formatervezési minták oltalma alkalmazható-e az alakvédjegyek számára, ha a védjegyoltalom nem áll rendelkezésre. Bár a védjegy lajstromozása örökös monopóliumot biztosít a védjegy felett, a formatervezési minta lajstromozása – az újdonsági türelmi idő alkalmazását feltételezve – akár 25 éves védelmet nyújthat másolással és bitorlással szemben. Alternatívaként a nem lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalmi jog legfeljebb három évig tart, és szükségessé teszi a másolás bizonyítását.

Az Európai Unió Törvényszéke (General Court of the EU, GC)

A) a) Az ügy háttere

Az áruk közötti elmosódó határvonal azt jelenti, hogy a bőrápolási termékek a 3. és az 5. áruosztályban hasonlónak tekinthetők.

A bőrápolási termékek területén egyre inkább elmosódnak a kozmetikumok és a gyógyszerek közötti határok. A kozmetikai termékek gyakran ugyanazt a célt szolgálják, mint a gyógyszeres kezelések, és formájuk és összetevőik (bár eltérő mennyiségben) azonosak lehetnek.

Az EU Törvényszéke felismerte ezt a tendenciát egy döntésében, amelyben megállapította, hogy a kozmetikai bőrápolási termékek hasonlónak tekinthetők a gyógyászati bőrápolási termékekhez, még akkor is, ha a kozmetikumok nem gyógyászati jellegűek.

Ez a döntés fontos figyelmeztetés az e területen működő vállalkozások számára. A márkatulajdonosoknak gondoskodniuk kell arról, hogy áruosztályaikat és leírásaikat megfelelően válasszák ki és fogalmazzák meg, hogy megfelelő védelmet biztosítsanak, de figyelembe kell venniük a más áruosztályokkal való véletlen átfedéseket is. Mivel a kozmetikumok és

a gyógyszerek közötti határok elmosódnak, szélesebb körű engedélyezési kutatásokat kell végezni annak biztosítására, hogy a kockázat jobb értékelése érdekében a 3. és az 5. áruosztály is szerepeljen.

b) A jogvita

A jogvita az EUIPO-hoz benyújtott védjegybejelentéssel kapcsolatban merült fel, amelyet a *Creaticon*, egy bőrápolási termékeket kínáló horvát vállalat nyújtott be. A társaság a SKINTEGRA márkanevet tartalmazó logó lajstromozását kérelmezte a 3. áruosztályba tartozó kozmetikai termékek sorozatára.

A *Creaticon* bejelentése ellen a *Paul Hartmann* orvosi berendezéseket gyártó cég szólalt fel korábbi SKINTEGRITY német védjegye, valamint uniós védjegye alapján, többek között az 5. áruosztályba tartozó áruk vonatkozásában.

Az EUIPO Felszólalási Osztálya részben helyt adott a felszólalásnak, és elutasította a védjegy lajstromozását a 3. áruosztályba tartozó egyes áruk vonatkozásában. Ezt a határozatot a fellebbezési tanács helybenhagyta (és némileg kiterjesztette). Ezt követően a *Creaticon* fellebbezéssel fordult a GC-hez.

c) A GC döntése

A *Creaticon* fellebbezését elutasítva a GC jóváhagyta a fellebbezési tanács által kifejtett érvelést. A bíróság különösen azt állapította meg, hogy a bejelentett 3. áruosztályba tartozó áruk hasonlóak a korábbi német védjegy által lefedett 5. áruosztályba tartozó „bőrvédő és tisztító gyógyászati termékek a személyi higiénia céljaira” és „testápoló, bőrvédő és tisztító gyógyászati készítmények” árukhoz.

A bíróság elutasította a felperes azon érvelését, hogy az áruk nem hasonlítanak egymásra, mert a 3. áruosztályba tartozó áruk nem gyógyászati kozmetikai termékekre, az 5. osztályba tartozó áruk pedig orvosi és gyógyászati termékekre vonatkoznak. Ehelyett arra a következtetésre jutott, hogy ezek az áruk több okból is hasonlóak.

- Mindkét árut ugyanarra a célra használják. Függetlenül attól, hogy gyógyszerek vagy nem gyógyszerek, mindkét termék védi és tisztítja a bőrt, és annak fizikai megjelenését igyekszik javítani.
- Mindkét árukészlet valószínűleg hasonló összetevőket tartalmaz, és ugyanolyan állagúak lehetnek, például krém vagy gél formájában.
- Mindkét kategóriába tartozó árukat ugyanazonok a forgalmazási csatornákon keresztül értékesítik, például gyógyszertárakban.
- Az áruk kiegészítik egymást – a bejelentett védjegy által érintett nem gyógyászati tisztító és hidratáló termékeket gyógyászati jellegű kezeléssel együtt használják. Ez olyan szoros kapcsolatot teremt, hogy a fogyasztók azt gondolhatják, miszerint az áruk ugyanattól a vállalkozástól származnak.

d) Megjegyzések

Ez a döntés rávilágít arra, hogy a vállalkozások számára milyen kockázatot jelent, ha az árukat hasonlóknak tekintik, még akkor is, ha azok különböző áruosztályokba tartoznak. Konkrétabban ez azt jelzi, hogy egyes kozmetikai és gyógyászati termékek között elmosódhat a határ vonal.

Az ezekben az ágazatokban működő vállalatoknak tisztában kell lenniük ezzel a lehetséges átfedéssel. A védjegytulajdonosoknak tisztában kell lenniük termékeik céljával, és a felsorolást, valamint az osztályokat gondosan kell megfogalmazni és kiválasztani, hogy megfelelő védelmet nyújtsanak. Ha kozmetikai vagy gyógyászati termékekre kívánnak védjegyoltalmat szerezni, a 3. és az 5. áruosztályra is kiterjedő, szélesebb körű védjegyoltalmi vizsgálatot kell végezni a sikeres felszólalási eljárás kockázatának csökkentése érdekében, minthogy egyes áruk az osztályok között hasonlóknak tekinthetők.

B) A GC 2022. szeptember 14-én hozta meg ítéletét a T-768/20. sz. ügyben (*Itinerant Show Room Srl kontra EUIPO és Save The Duck S.p.A.*), amely az EUIPO fellebbezési tanácsának a hírnévvel rendelkező védjegyek alapján indított felszólalási eljárásban hozott határozata ellen benyújtott fellebbezéssel kapcsolatos. A GC – miközben elutasította a tanács határozatát, – megerősítette az uniós védjegyjog és az ítélkezési gyakorlat által a jó hírnévvel rendelkező védjegyekkel kapcsolatban előírányzott megközelítést. Megállapította, hogy egy jó hírnévvel rendelkező védjegy még az összetéveszthetőség hiányában is sikeresen ellentmondhat egy védjegybejelentésnek, amennyiben az alábbi feltételek halmozottan teljesülnek: (1) a jó hírű védjegynek lajstromozottnak kell lennie; (2) a bejelentett védjegynek azonosnak vagy hasonlóknak kell lennie a jó hírű védjeggyel; illetve védjegyhez; (3) a védjegynek az Európai Unióban (uniós védjegy esetén) vagy az érintett tagállamban (hazai védjegy esetén) jó hírnévvel kell rendelkeznie; és (4) a jó hírű védjegy kellő indokolás nélküli használata sértheti a korábbi jó hírnevű védjegy megkülönböztetőképességét vagy jó hírnevét, vagy tisztességtelenül kihasználhatja az ilyen védjegy megkülönböztetőképességét és/vagy jó hírnevét.

Formatervezési mintaoltalom külföldön

Az ipari formatervezési minta (az Egyesült Államokban formatervezésiminta-szabadság) a szellemi tulajdon olyan típusa, amely kizárólagos jogot biztosít egy termék megjelenésének újszerű szempontjaira. Az ezt a szellemi tulajdon-jogot létrehozó törvényi szabályozás elismeri, hogy a közrend szempontjából előnyös a tárgyak díszítő szempontjainak – beleértve a tárgyak alakját, kialakítását, színét vagy mintázatát – oltalmat biztosítani. Az ipari formatervezésiminta-oltalmi rendszer célkitűzése elismeri, hogy a tárgyaknak lehet olyan esztétikai értékük, amelyet drágán lehetett létrehozni, de könnyű lemásolni.

Az *Egyesült Államok* törvényes rendszere szerint az érvényes formatervezésiminta-szabadság megköveteli a gyártmányra vonatkozó követelmény teljesülését. *Kanadában* és

más jelentős joghatóságokban is vannak hasonló követelmények. E követelmény teljesítéséhez a bejelentőknek be kell mutatniuk a formatervezési mintát úgy, ahogyan azt egy gyártási tárgyon alkalmazzák, vagy ahogyan azt egy gyártási tárgyban megtestesítik. Az ipari formatervezési mintára vonatkozó jogszabályok már régóta elismerik, hogy a szoftveralapú tárgyak, beleértve a grafikus felhasználói felületeket (graphical user interfaces, GUI) is, e jogokkal védhetők.

A formatervezésiminta-oltalomnak a szoftverrel létrehozott grafikus tárgyakhoz fűződő jogok érvényesítésére való felhasználására figyelemre méltó példa az *Apple* által a *Samsung* ellen az *Apple iOS* kezdőképernyőjének dizájnjára vonatkozó formatervezésiminta-oltalmak megsértése miatt indított per. Az *Apple* kontra *Samsung*-ügyben hozott döntésében a Court of Appeals of the Federal Circuit (CAFC) helybenhagyta az esküdtszék ítéletét, amely jelentős kártérítést ítelt meg az *Apple*-nek formatervezésiminta-szabadalma *Samsung* általi bitorlása miatt.

A metaverzum és az azt benépesítő virtuális tárgyak kihívást jelentenek a jelenlegi ipari formatervezési mintákra vonatkozó jogszabályok és gyakorlatok számára, mert a hatékony oltalom megköveteli a virtuális tárgyak olyan tárgyakként való elismerését, amelyekre ipari formatervezésiminta-oltalom vonatkozhat.

Világoszte számos kulcsfontosságú formatervezésiminta-oltalmi joghatóság módosította (ipari) formatervezésiminta-oltalmi jogszabályait, hogy nagyobb védelmet biztosítsanak a virtuális eszközök számára, ami magában foglalhatja ezen eszközök védelmét a metaverzumban is.

Japán 2020 áprilisában felülvizsgálta formatervezésiminta-oltalmi törvényét, hogy a nem fizikai eszközön tárolt grafikai képek is oltalmat élvezzenek. Ezek a változások lehetővé teszik a képek oltalmát anélkül, hogy azok képernyőn való megjelenítésének követelménye fennállna.

Az *Európai Unió* lajstromozott közösségi formatervezési mintái a grafikai szimbólumokat és a kétdimenziós formatervezési mintákat termékként ismerik el. Ez azt jelenti, hogy az olyan hardvereket, mint a képernyők és a fizikai eszközök, nem kell a digitális formatervezési minták alkalmazási rajzain szemléltetni. Bár a közösségi formatervezési mintáknak meg kell nevezniük a termékkategóriát, amelyre alkalmazzák őket, ez pusztán osztályozási célokat szolgál, és nem korlátozza az oltalom hatályát.

Kína formatervezésiminta-oltalomra vonatkozó jogszabályokat léptetett életbe, hogy azokat összhangba hozza más jelentős jogrendszerrel. Ez magában foglalja a részleges termékek, például a számítógépen generált képek és a képernyőn megjelenített grafikus felhasználói felületek oltalmának (GUI) biztosítását. Amellett, hogy a rajzokon a képernyő megjelenítését is megkövetelik, a bejelentésben továbbra is kimerítően fel kell sorolni a fizikai eszközök kategóriáit, amelyekkel a képeket használni kívánják. Annak egyik jele, hogy a kínai bíróságok eltávolodnak a fizikai eszközhöz való kapcsolódástól, a pekingi Szellemi Tulajdoni Bíróság által egy nemrégiben tárgyalt GUI-tervezési ügy, amelyben a szoftver

általános vizuális hatása alapján döntöttek, és nem kifejezetten a fizikai eszköz alapján, amelyen a szoftvert használják.

Hasonlóképpen Dél-Korea 2021 októberében a formatervezésiminta-oltalomról szóló törvény értelmében a grafikus képeket hozzáadta a formatervezési minta fogalmához. Ezek a képek anélkül is oltalomban részesíthetők, hogy a rajzokon megjelenítő képernyő szerepelne. Japánhoz hasonlóan a képeknek egy eszköz működésében kell szerepelniük, vagy valamilyen funkciót kell bemutatniuk.

Franciaország

2022. június 10-én a Párizsi Bíróság (Cour de Paris) úgy döntött, hogy az Amazon egy „bonyolult keresőstratégia” végrehajtásával megsértette a Carré Blanc (fehér négyzet) ábrán látható védjegyét.

A természetes hivatkozással kapcsolatban a bírósághoz benyújtott dokumentumokból kiderült, hogy egyes Google-hirdetések a címben, webcímben és egyéb címekben az internetfelhasználó (és így a fogyasztó) számára láthatóan reprodukálták a fehér négyzet védjegyét, miközben „a vitatott webcímek által jelzett linkekre kattintva elérhető oldalakon nem kínáltak eladásra hiteles terméket”. A bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy védjegybitorlás történt. Megállapítása szerint:

„A fehér négyzet védjegy használata a vitatott oldalak címében, webcímeiben vagy akár a vitatott oldalak leírásában lehetővé tette, hogy növeljék ezen oldalak természetes hivatkozását, és ezáltal a keresési eredményekben való megjelenésük révén kiváltott forgalmat, annak ellenére, hogy nem kínáltak ott semmilyen hiteles terméket, ami tiltott gyakorlatnak minősülne”.

Ami a fizetett hivatkozást illeti, a bíróság a „négyzet”, a „fehér” és a „fehér négyzet” kulcsszavak megvásárlását vette észre a Bing.fr és Yahoo.com keresőmotorokon. A bíróság úgy ítélte meg, hogy védjegybitorlást megvalósító, védjegyként való használatról van szó, mert az internethasználót „abban a hitben hagyták, hogy hiteles termékeket szerezhet be, miközben végül csak versengő termékeket kínáltak számára”.

A bíróság ezért úgy döntött, hogy az Amazon bitorolta a Carré Blanc védjegyeit. A bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy a Carré Blanc nem szolgáltatott olyan elemeket, amelyek „bármilyen gazdasági kár megállapításához” szükségesek, így e tekintetben nem ítélte meg kártérítést. A bíróság csak erkölcsi kárként ítélte meg 15 000 eurót.

Egy konkrét tételt illetően a bíróság a következőkre emlékeztetett.

- „Az a tény, hogy a termék harmadik személy által történő értékesítését jelezték, nem elegendő annak a kockázatnak a kizárásához, hogy a közönség azt képzelje, hogy a termék a védjegyjogosult egyik forgalmazója által értékesített hiteles termék”;
- „Az [Amazon] mint befogadó felelőssége valószínűsíthető, ha kiderül, hogy a Carré Blanc-tól megfelelő tájékoztatást kapott, de ezt követően nem orvosolta a helyzetet, bár tudnia kellett, hogy a digitális gazdaságban a bizalomról szóló törvény 6-I-5. cikke szerinti értesítés kézhezvételekor a befogadóról vélelmezni kell, hogy ismeri a tartalmat és annak nyilvánvalóan jogellenes jellegét”.

Ebben az esetben kiderült, hogy a Carré Blanc nem értesítette az Amazont a szóban forgó oldal jogsértő jellegéről.

A Carré Blanc 2019-ben már megnyerte a *Rueducommerce* elleni perét hasonló tényállás mellett (iptwins.com, 2019-07-13).

India

Az Indiai Szabadalmi Hivatal 2021–22-es gazdasági felmérésében *Sanjeev Sanyal* gazdasági főtanácsadó sajtótájékoztatóján elmondta, hogy a vizsgálók számának növelése hozzájárult Indiában a szabadalmak megadási idejének csökkenéséhez. Hozzátette, hogy a bejelentési eljárás idejének csökkentése hozzájárul az Indiában megadott szabadalmak számának növeléséhez, ami nagyban segíti a gazdaságot.

A szabadalmi bejelentések feldolgozási ideje a 2017-es 64 hónapról és a 2019-es 52 hónapról 2020-ra 42 hónapra csökkent, és az elmúlt 10 évben 7509-ről 28 391-re nőtt az Indiában megadott szabadalmak száma. Figyelemre méltó, hogy az indiai lakosok által benyújtott szabadalmi bejelentések aránya 2020–21-ben 41,5%-ra nőtt.

Az indiai szabadalmak megadásának folyamatát többféleképpen is fel lehet gyorsítani. Ennek egyik módja a gyorsított vizsgálat iránti kérelem benyújtása, akár a szabadalmi bejelentés benyújtásakor, akár azt követően. A gyorsított vizsgálat iránti kérelmet a következő főbb okok bármelyikére lehet alapozni:

- a) Indiát a megfelelő nemzetközi bejelentésben illetékes nemzetközi kutatási hatóságként vagy nemzetközi elővizsgálati hatóságként jelölték meg; vagy
- b) a bejelentő induló vállalkozás, kisvállalkozás; vagy
- c) ha a bejelentő természetes személy, vagy közös bejelentők esetén valamennyi bejelentő természetes személy, akkor a bejelentő vagy a bejelentők legalább egyike nő; vagy
- d) a kérelmező a kormány valamely szervezeti egysége; vagy
- e) a kérelmező olyan intézmény, amelyet teljes egészében vagy jelentős részben a kormány finanszíroz.

A bejelentőnek továbbá kérnie kell a korai közzétételt. Az ilyen kérelem beérkezését követően az Indiai Szabadalmi Hivatal egy hónapon belül közzéteszi a bejelentést, feltéve,

hogy az abban foglalt találmány nem atomenergiával kapcsolatos vagy nem védelmi célokat szolgál. A gyorsított vizsgálat keretében a vizsgáló köteles az első vizsgálati jelentést a szabadalmi bejelentés vizsgálatára vonatkozó értesítésétől számított 1 hónapon, de legfeljebb 2 hónapon belül kiadni. Továbbá a szabadalmi bejelentést az első vizsgálati jelentésre adott válasz benyújtásától számított 3 hónapon belül végleg el kell bírálni.

Kanada

2022. augusztus 23-án a Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) közzétette nyilvános ítéletét és indokolását a szabadalmazott gyógyszerekről szóló rendeletek 6. szakaszának (1) bekezdése szerinti két végzésben, amelyek a paliperidon-palmitátra (Janssen-féle INVEGA SUSTENNA) vonatkoznak. A bíróság megállapította, hogy a 2 655 335 sz. ('335-ös) kanadai szabadalom igénypontjai a *Janssen Inc kontra Pharmascience Inc.*-ügyben nem érvénytelennek nyilvánvalóvá válás vagy a szabadalmazható tárgy hiánya miatt (vagyis orvosi kezelési módszerként).

A '335-ös szabadalom a skizofrénia kezelésére szolgáló, paliperidon-palmitát depot- (tartós hatású) készítmény adagolási rendjére vonatkozik. Az igényelt adagolási módszerek a paliperidon meghatározott adagjainak deltoid izomba történő beadását foglalják magukban az 1. és a 8. napon, majd ezt követően havonta egy alkalommal a deltoid vagy a gluteális izomba történő beadását.

A '335-ös szabadalom korábban a Szövetségi Bíróság három érdemi döntését eredményező peres eljárást tárgyat képezte:

- *Janssen Inc kontra Teva Canada Ltd*-ügy, 2020: A bíróság a '335-ös szabadalom egyes állításait érvényesnek és a Teva által bitoroltnak találta (a Teva fellebbezését 2021. szeptember 14-én tárgyalták; a döntés függőben van).
- *Janssen Inc kontra Pharmascience Inc*-ügy, 2022; és a *Janssen Inc kontra Apotex Inc*-ügy, 2022. A bíróság gyorsított eljárásra irányuló külön-külön indítványok alapján közös döntésben megállapította, hogy a Pharmascience és az Apotex bitorolta a '335-ös szabadalmat (a Pharmascience és az Apotex egyaránt fellebbezett).

A jelen döntés a Pharmascience által a fent említett, részben gyorsított eljárással indított perben, valamint a Janssen által a rendeletek 6. szakaszának (1) bekezdése alapján benyújtott külön perben 2022-ben előterjesztett szabadalmi érvénytelenségi kifogásokkal foglalkozott.

A '335-ös szabadalom igénypontjait nem kézenfekvőnek találva, a Szövetségi Bíróság megjegyezte, hogy a jelen ügyben a bizonyítékok összhangban vannak a Teva *Paliperidone*-ügyben a nem kézenfekvőségre vonatkozóan tett megállapításokkal. A technika állása nem határozta meg a paliperidon-palmitát biztonságosságát, hatékonyságát, farmakokinetikáját vagy farmakodinamikáját. A paliperidon-palmitáttal végzett klinikai vizsgálatokból szár-

mazó farmakokinetikai adatokra és eredményekre lenne szükség legalább a paliperidon-palmitát hosszú hatású depotinjekciója megfelelő adagolási rendjének meghatározásához.

A Pharmascience által idézett befektetői értekezlet jegyzőkönyvében leírt információk (amelyek nem képezték a Teva Paliperidone-ügyének tárgyát) tágak voltak, és nem tártak fel olyan részleteket a '335-ös szabadalom igénypontjairól, amelyek módosítanák a bíróság korábbi, a technika állása szerinti elemzését.

A Szövetségi Bíróság azt is megállapította, hogy a '335-ös szabadalom igénypontjai nem érvénytelenek orvosi kezelési módszerként (ami nem volt kérdéses a Teva Paliperidone-ügyben). Ez az elemzés a „felhasználásra” vonatkozó állítások tekintetében volt fontos, de a „termékre” vonatkozó állítások tekintetében nem (amelyek az előretöltött fecskendőkre és adagolási formákra vonatkozó állításokat, valamint a „svájci típusú” állításokat is magukban foglalták). A bíróság megjegyezte, hogy amint az orvos úgy dönt, hogy a termékeket az igényelt célra használja, az egyes állítások rögzített adagolási mennyiségeket, időközöket és injekciós helyeket tanítanak. Míg egyes állításelemek esetében a bíróság úgy ítélte meg, hogy az állítás tartalmaz választási lehetőséget (pl. a fenntartó adag beadásának helyét illetően), a bíróság megállapította, hogy ezeknek a választási lehetőségeknek nincs klinikai következménye. Az igényelt adagolási módok végrehajtásához így nem lenne szükség szakmai jártasságra és ítélőképességre.

A Pharmascience jogi alapon fellebbezhet.

Kína

A Kínai Nemzeti Szellemi Tulajdoni Adminisztráció 2022. június 23-án kiadott egy szabadalomérvénytelenítési határozatot, amelyben a *Dow Global Technologies LLC* (Dow) és a *Rohm and Haas Electronic Materials CMP Holdings, Inc.* (Rohm) egy alább tárgyalt szabadalmi bejelentését érvénytelennek nyilvánította. A hivatal viszonylag szigorú mércét alkalmazott annak megállapítására, hogy a leírásban szereplő kísérleti adatok alátámasztják-e a műszaki hatásokat, mert az olyan adatokat, amelyek nem tartalmazzák és nem mutatják be az állítás valamennyi korlátozását, nem feltétlenül tekintette elegendőnek az igényelt műszaki hatás bizonyítására.

a) Eseti tényállás

A Dow és a Rohm 2015. augusztus 19-én nyújtotta be a kínai hivatalnál „Poliuretán fényszűrőpárna” című szabadalmi bejelentését, amelyre 2020. február 28-án adott szabadalmat a hivatal. Ezt követően Wang, Wei-Siou, egy természetes személy, a szabadalom megsemmisítése iránti kérelmet nyújtott be a hivatalnál, mert úgy vélte, hogy a szóban forgó szabadalom egyik igénypontja sem alapul feltalálói tevékenységen. A hivatal 2022. június 23-án kiadta szabadalomérvénytelenítési határozatát, amelyben a szóban forgó szabadalom valamennyi igénypontját érvénytelennek nyilvánította.

b) A vitatott szabadalom műszaki elemzése és a bizonyítékok

A szóban forgó szabadalom olyan simító fényezőpárna, amely alacsony hibaszint mellett gyorsított fémeltávolítási sebességgel működik. Az 1. igénypont szövege:

„Félvezető, optikai és mágneses alapok legalább egyikének sík felületté alakítására alkalmas fényezőpárna, amely egy olyan öntött poliuretán polimer anyagot tartalmaz, amelyet H12MDI/TDI és politetrametilénéter-glikol prepolimer reakciójával képeztek izocianát-végződésű reakciótermék képzése céljából, ahol az izocianát-végződésű reakciótermék 8,95-9,25 tömegszázalékban nem reagált NCO-t tartalmaz, az izocianát-végződésű reakciótermék 4,4'-metilén-bisz(2-klór-anilin) kezelőszerrel keményített, ahol a 4,4'-metilén-bisz(2-klór-anilin) keményítőszerből származó NH₂ és az izocianát-végződésű reakciótermékből származó NCO sztöchiometrikus aránya 102-109 százalék, az öntött poliuretán polimer anyag nem pórusos állapotban mérve 250-350 MPa G' nyírási tárolási moduluszal rendelkezik 30 °C-on torziós rögzítővel mérve, és G'' nyírási veszteségmodulusza 25-30 MPa 40 °C-on torziós rögzítővel mérve (ASTM D5279), és a polírozópárna 20 µm átlagos átmérőjű üreges mikrogömböket tartalmaz, és a porozitása 20-50 térfogatszázalék és sűrűsége 0,60-0,95 g/cm³.”

A kérelmező által csatolt egyik bizonyíték (CN101077569A, a Rohm tulajdonában) azt tárja fel, hogy „az oxid/SiN fényezésére alkalmas olyan polírozóbetétek iránt van igény, amelyek a síkfelület-kiegyenlítés és a hibás polírozási teljesítmény javított kombinációjával rendelkeznek”. A 4. bizonyíték 1. példája a polírozópárna-anyagok elkészítését, valamint a teljesítmény értékelését ismerteti. A 4. bizonyíték példáiból és a vitatott szabadalom 1. igénypontjából vett értékek alapján a vitatott szabadalom és a 4. bizonyíték közötti főbb különbségek a következők:

- (1) A vitatott szabadalom H12MDI/TDI-PTMEG-t használ izocianát-végcsoportos reakciótermék, azaz Adiprén™ L325 kialakításához, míg a 4. bizonyíték Chemtura Adiprene™ LF750D-t használ, amely TDI és PTMEG keverékét tartalmazza.
- (2) A 4. bizonyíték nem mutatja be a nem porózus állapotban mért G'-t és G''-t, amit a vitatott szabadalom 1. igénypontja előír.

c) A kínai hivatal véleménye

A kínai hivatal úgy véli, hogy a két különböző műszaki jellemzőt a szakember könnyen felfoghatja a 4. bizonyítékban foglaltak alapján. Ennélfogva a szóban forgó szabadalom nem feltalálói jellegű. A további részletes indokolást a hivatal két táblázat segítségével adja meg.

- (1) A vitatott szabadalom 1. táblázata azonban egyszerűen csak az 1-4. párna paramétereit mutatja, mint például az előpolimert, az NCO súlyszázalékos arányát az előpolimerben, a sztöchiometriát stb. Sem a sűrűség, sem a nem porózus állapotban mért G' és G'' értékek nem szerepelnek. Ezért ez a táblázat nem támasztja alá azt az állítást, hogy az 1-4. párna az 1. igénypont hatálya alá tartozik.

- (2) Másodsor, bár a vitatott szabadalom 8. táblázata tartalmaz információt az AA-II párnák nem porózus állapotban mért sűrűségéről, valamint G' és G'' értékeiről, csak a sztöchiometriát mutatja be anélkül, hogy kinyilvánítaná a prepolimert és annak NCO-tartalmát. Ezért az sem egyértelmű, hogy pusztán a 8. táblázat alapján melyik párna tartozik az 1. igénypont hatálya alá.
- (3) Továbbá az 1. és a 8. táblázatban szereplő betétek számozása eltérő. Tekintettel a 8. táblázatban szereplő kétértelmű prepolimer kétes elfogadására, a szakember nem tudja megállapítani, hogy a 8. táblázatban szereplő párnák az 1. igénypont hatálya alá tartozó prepolimerrel készültek-e. Így nincs megfelelés az 1. és a 8. táblázat között, következésképpen a szóban forgó szabadalomból hiányoznak a szilárd kísérleti adatok annak bizonyítására, hogy az 1. igénypontban szereplő polírozási technológia váratlan hatást fejt ki.
- (4) Ezen túlmenően, a prepolimer anyagok kiválasztására vonatkozóan a 4. bizonyíték leírásának 8. oldalán a következő prepolimerek sorozata szerepel, amelyek közül választani kell: „A Chemturától vásárolt LFG740D, LFT00D, LF750D, LF751D, LF753D és L325 Adiprene® prepolimerek”. Ezért a szakember motivált lenne az L325 prepolimer kiválasztására, ami azt jelenti, hogy a fent említett (1) megkülönböztetett műszaki jellemző a 4. bizonyítékban került nyilvánosságra. És mivel a G' -t és a G'' -t a diizocianát, a polioliol, a keményítőszer, valamint ezek mennyisége és sztöchiometriája határozza meg a nyersanyagban, a szakember a (2) megkülönböztetett műszaki jellemzőt is elvárhatja.
- (5) Végül a szabadalmas azzal érvel, hogy a szóban forgó szabadalom a volfrám eltávolítására irányul, míg a 4. bizonyíték nem tesz említést fém eltávolításáról. De ettől még a szakember a 4. bizonyíték tanítása alapján megváltoztathatja a paramétereket, beleértve a nyersanyagot, a sztöchiometriát stb., és így olyan polírozóbetétet kaphat, amely eltér a technika jelenlegi állása szerint ismertektől, mert a szóban forgó szabadalomban nincs bizonyíték arra, hogy a korlátozott műszaki jellemzők bármilyen váratlan hatást eredményeztek volna.

d) Bölcsesség által javasolt stratégiák

Ebben az esetben a vitatott szabadalom leírásának fő problémája az, hogy hiányoznak belőle az 1. igénypontban meghatározott összes korlátozást tartalmazó kísérleti adatok. A vitatott szabadalom 1. táblázatában szereplő példák azt mutatják, hogy a műszaki hatás akkor érhető el, ha az olyan paraméterek, mint a prepolimer, az NCO tömegszázaléka a prepolimerben, a sztöchiometria stb. az 1. igénypontban meghatározott tartományban vannak. A 8. táblázat példái azt mutatják ugyan, hogy a műszaki hatás akkor érhető el, ha a G' , G'' és a sűrűség az 1. igénypontban meghatározott tartományban van, ennek ellenére ha így mutatják be ahelyett, hogy mindkettőre szükség lenne, úgy tűnik, hogy amíg vagy „a prepolimer, az NCO tömegszázalékos aránya a prepolimerben és a sztöchiometria” vagy „a

G', G'' és a sűrűség" az 1. igénypontban meghatározott tartományban van, a műszaki hatás elérhető.

A G'-re és G''-re vonatkozó korlátozás azonban a legfontosabb különbség a szóban forgó szabadalom és a 4. bizonyíték között. Ha a kísérleti adatok megfeleltek volna az 1. igénypontjában meghatározott összes korlátozásnak, akkor a szóban forgó szabadalom 1. igénypontjában foglalt feltalálói tevékenységet bizonyítani tudták volna. És mégis kihívást jelent annak bemutatása, hogy a „G' és G''” megkülönböztetett műszaki jellemző hogyan járult hozzá a műszaki hatáshoz ilyen adatok hiányában. A szakember a 4. bizonyítékban szereplő példák szerint az Adiprén L325 prepolimerként való kiválasztásával elérhette volna a vitatott szabadalomban szereplő találmányt, és elvárható lett volna, hogy elérje a vitatott szabadalomban szereplő műszaki hatást.

A szabadalmas továbbá azzal érvel, hogy a vitatott szabadalom felhasználása és hatása eltér a 4. bizonyítékban foglaltaktól, minthogy a 4. bizonyíték nem említi a fém eltávolítását. Azonban Tajvanon és Kínában a használat alapján meghatározott termék újdonságának és feltalálói tevékenységének vizsgálata szigorúbb, mint Japánban. A kínai szabadalmi vizsgálatra vonatkozó iránymutatások a II. rész 3. fejezet 3.2.5. szakasza szerint ha a felhasználást teljes mértékben a termék eredendő tulajdonsága határozza meg, és nem jár a termék szerkezetének és/vagy összetételének megváltoztatásával, akkor az ezen felhasználási jellemző által meghatározott termékgénpont nem új a hivatkozott dokumentumban szereplő termékhez képest. A tajvani szabadalmi vizsgálati irányelvek azt is előírják, hogy ha a különleges felhasználás nem befolyásolja a védendő terméket, hanem csupán a termék célját vagy felhasználási módját írja le, a felhasználás nem befolyásolja annak meghatározását, hogy az igénypont újdonságot vagy feltalálói tevékenységet tartalmaz-e vagy sem. Ennélfogva, bár az 1. igénypontot a fém eltávolításának felgyorsítására szolgáló felhasználás határozza meg, a felhasználás nem befolyásolja az oltalom alá helyezendő terméket, és ezért nem szolgálhat külön műszaki jellemzőként a feltalálói tevékenység meghatározásához.

Ebben az esetben a szóban forgó szabadalom úgy tekinthető, hogy a különböző anyagok közül az Adiprén L325-öt, a különböző folyamatparaméterek közül pedig bizonyos paramétereket választ ki. De még ha a kiválasztási találmány szempontjából nézzük is, az a lényeg, hogy a szóban forgó szabadalom nem tudja bizonyítani, hogy a kiválasztás váratlan hatást eredményezett. Bár a szóban forgó szabadalom és a 4. bizonyíték műszaki hatása eltérő, a kísérleti adatok elégtelensége mellett a különbség még mindig olyan általános választásnak minősül, amelyet egy szakember céljai elérése érdekében megtehet, ami könnyen elvégezhető, és amelyből hiányzik a feltalálói tevékenység.

Metaverzum

A) Az egyik nagy kihívás, amellyel a metaverzumot hasznosítani kívánó szellemijog-tulajdonosoknak szembe kell nézniük, szellemi tulajdonuk védelme. Jelenleg ha digitális árukkal kapcsolatban jogsértés történik, a szellemijog-tulajdonosoknak nincs más lehetőségük, mint bírósághoz fordulni. A metaverzum növekedésével a platformok számára előnyös lehet, ha megpróbálnak nem bírósági utakat is igénybe venni, amelyek segítenek a szellemi-tulajdon-jogok érvényesítésében.

A metaverzum jelentős lehetőségeket kínál a vállalatok számára, hogy a csak fizikai árukkal szemben a digitális áruk értékesítésében is terjeszkedjenek. Ugyanakkor jogi kockázatok is rejt magában, különösen a szellemi tulajdon területén.

Az egyik legismertebb példa erre a *Hermès* luxusmárka által egy digitális művész ellen indított per. A *Hermès* azt állítja, hogy a művész NFT-eket készített a *Hermès BIRKIN* táskájáról, és azokat 23 500 dollárért eladta, amivel megsértette a *Hermès* szellemi-tulajdon-jogát és védjegyjogait.

A szellemijog-tulajdonosok valószínűleg arra kényszerülnek majd, hogy jogérvényesítési intézkedéseket tegyenek a metaverzumban, és ha ezeket az intézkedéseket hagyományos peres eljárásokon keresztül kell végrehajtani, az nagyon gyorsan nagyon drága lesz.

A metaverzum a gyakran az internet következő fázisaként beharangozott Web 3.0-val párhuzamosan alakul ki. A Web 3.0 a blokkláncon fut, ami lehetővé teszi, hogy decentralizált környezetként működjön. A Web 2.0 ezzel szemben a ma ismert internet, amelyet néhány hatalmas vállalat ural olyan területeken, mint a keresés, a közösségi hálózatok és az online kereskedelem.

Ha a Web 3.0 arról szól, hogy ki irányítja a holnap internetjét, akkor a metaverzum azt mutatja, hogyan fogjuk azt megtapasztalni. És ennek a tapasztalatnak szinte biztosan része lesz a kereskedelem is, hiszen a szellemijog-tulajdonosok digitális termékeket hirdetnek és értékesítenek a metaverzum platformjain. Ez azt jelenti, hogy a jogtulajdonosok számára új szellemi-tulajdon-jogi kihívások merülnek fel, és ha a decentralizált Web 3.0 virágzik a metaverzumban, akkor a szellemi-tulajdon-jogok érvényesítése nehéz és költséges vállalkozássá válhat.

Bár a Web 2.0 a nem túl távoli jövőben régiesnek tűnhet, visszatekintve rájöhethetünk, hogy meghatározó szereplői segítettek kikövezni az utat a metaverzum platformjai számára.

B) Bár az NFT-k megjelenését kezdetben forradalomként üdvözölték a kreatív iparágakban, úgy tűnik, hogy az elmúlt év második felében jelentősen veszítettek lendületükből: a *Wall Street Journal* jelentése szerint az NFT-k eladásai 92%-kal csökkentek a 2021. szeptemberi adatokhoz képest.

De mik is pontosan az NFT-k? Jogosultak-e a szellemi tulajdonra vonatkozó jogszabályok szerinti védelemre? Vagy csupán a felkaroltjai?

Az NFT szó a „non-fungible token” kifejezés rövidítése, és a blokklánc-technológián belül egy karakterláncból álló egyedi digitális azonosítót („hash”) jelent, amelyet a blokklánc főkönyvben való tárolása céljából hoznak létre.

Kezdjük az alapokkal! A helyettesíthetőség olyan árucikkek jellemzője, amelyek egyes egységei felcserélhetők, helyettesíthetők és azonos értékű egységekre cserélhetők. Egy sajátosan helyettesíthető (fungibilis) eszköz a valuta – abban az értelemben, hogy ötven darab 1 eurós érme egyenértékű öt darab 10 eurós bankjeggyel vagy akár egy 50 eurós bankjeggyel is, és felcserélhető velük. Ezzel szemben egy festmény nem fungibilis, mert egyedi, és csak valami teljesen másra vagy legfeljebb hasonlóra cserélhető.

A blokkláncon az NFT-eket megkülönböztetik helyettesíthető társaiktól, a kriptovalutáktól. A kriptovalutákkal ellentétben az NFT-k értéke a megvásárlásukhoz használt alapvaluta ingadozásától függetlenül is növekedhet – hasonlóan a gyűjteményekhez.

Erősen vitatható, hogy maguk az NFT-k szerzői jogi védelemben részesülhetnek-e mint a szerzői jog hatálya alá tartozó művek. Bár első látásra úgy tűnhet, hogy az „irodalmi mű” körébe tartoznak – amennyiben az NFT-k hash-e jellemzően betűkből és számokból áll –, nem valószínű, hogy képesek lennének megfelelni a szakmában meghatározott eredetiség-küszöbnek.

Ismertté válásuk nagyrészt azokhoz az alapjukul szolgáló eszközökhöz kötődött, amelyekhez kapcsolódnak – amelyek főként alkotói művek, és jellemzően szerzői jogi védelem alatt állnak.

Óvakodni kell attól a tényről, hogy az NFT-hez kötött mögöttes digitális eszköz nem feltétlenül rendelkezik az adott jogtulajdonos(ok) engedélyével, és következésképpen sértheti harmadik felek szellemi tulajdon-jogait.

Ezen túlmenően, hacsak előzőleg másként nem rendelkeztek, az NFT vásárlója nem szerez szerzői jogot a mögöttes műre, hasonlóan ahhoz, ahogyan egy hanglemezt vásárló fogyasztó sem szerez jogot a rajta tárolt zeneművek sugárzására.

Az NFT-k lényegében az alapul szolgáló (digitális vagy akár fizikai) eszköz eredetiségének igazolásaként szolgálnak (hasonlóan a tulajdoni laphoz vagy származási bizonyítványhoz).

A blokklánc-technológiát széles körben dicsérik biztonságos volta és megváltoztathatatlansága miatt – decentralizált jellegének és a kriptográfia alkalmazásának köszönhetően. Ennek megfelelően az NFT-eket, ha egyszer már létrehozták őket, szinte lehetetlen lemásolni vagy titokban eltulajdonítani. Nem csoda tehát, hogy a kalózkodás és a hamisítás lehetőségének kizárása miatt is dicsérik őket.

Pontosan ezek a tények okozzák, hogy a különböző nemzetközi márkák már javában dolgoznak a védjegytalalom NFT-kre való kiterjesztésén. Ez a jelenség olyannyira elterjedt, hogy az EUIPO még egy hivatalos gyakorlati útmutatót is kiadott az NFT-kkel és a virtuális árukkal kapcsolatban.

Az EUIPO jelezte, hogy az „NFT-k” és a „virtuális áruk” kifejezés nem eléggé egyértelmű és pontos, és további pontosításra van szükség a védjegybejelentők részéről, akik az oltalmat

a nizzai osztályozás 9. áruosztályába tartozó, fent említett árukra is ki kívánják kiterjeszteni. Az EUIPO által vázoltak szerint ez a probléma áthidalható pusztán annak a mögöttes esz-
köznek a konkrét típusmegjelölésével, amelyre az NFT-k vonatkoznak.

A fentiek ellenére elképzelhető, hogy a márkatulajdonosok akadályba ütköznek, amikor megpróbálják érvényesíteni a virtuális árukhoz kapcsolódó védjegyeiket a digitális térben, különösen azokban az esetekben, amikor azokat nem kereskedelmi célból eljáró személyek másolják – amennyiben a védjegyjogosultakat megillető kizárólagos jogok a „kereskedelmi forgalomban történő használatra” korlátozódnak.

A szerzői jog biztosíthatja a jogtulajdonosok számára azt a vigaszt, amelyet szellemi tulajdonuk bizonyos típusú digitális felhasználásának korlátozása ellen keresnek, minthogy a szerzői jogból eredő kizárólagos jogok jellemzően nem függenek kereskedelmi vonatkozásoktól. Inkább a védett művek többszörözése vagy nyilvánossághoz közvetítése tilos pusztán a jogtulajdonos(ok) szükséges engedélye nélkül. Ez azonban itt is az alkalmazandó jog alapján a szerzői joggal kapcsolatban felmerülő különböző kivételek vagy korlátozások függvénye, feltéve hogy a szóban forgó eszközök egyáltalán jogosultak szerzői jogi védelemre.

Bár még nem tudni, hogy az NFT-k hosszú távon mennyire lesznek meghatározók, mint minden újonnan megjelenő technológia, ezek is kihívásokat és lehetőségeket jelentenek a szellemijog-tulajdonosok számára. Jelenleg azonban úgy tűnik, hogy inkább a tulajdonjog vagy a hitelesség igazolására szolgáló eszközként, semmint önálló dologként hasznosak.

C) Az NFT-eket és a metaverzumot túl gyakran úgy tekintik, mint amik csak a „virtuális” műalkotásokhoz, illetve a „második élet” (second life) egyfajta technológiailag frissített változatához kapcsolódnak. Mindkettő kétségtelenül igaz, de ennél sokkal többről is szó van. Ennek megfelelően az általuk felvetett problémákat és lehetőségeket helyes jogi keretbe kell helyezni, ami a valós és a virtuális világ szakszerű (és biztonságos) integrációját igényli. Az alábbiakban az NFT-k és a metaverzum szellemi tulajdon-jogi vonatkozásait tárgyaljuk, és megvizsgáljuk, hogy ezek milyen hatással lehetnek a szellemijog-tulajdonosok stratégiáira.

Ez az integráció elsősorban az NFT-kben nyilvánul meg, amelyeket általában blokklánc-technológia alkalmazásával biztosítanak. Az NFT-eket nemcsak arra használják, hogy a digitális műalkotások „eredetiüket” felismerhetővé (és forgalomképesévé) tegyék – megkülönböztetve azt még a legális másolatoktól is –, hanem valódi és sajátos *sui generis* kötvényekké is válhatnak, amelyek viszont forgalomképesek, és (tokenekként) a valós világ áruait és szolgáltatásait képviselik. A hálózat felhasználói képesek lesznek ilyen árukat választani a virtuális üzletekben, majd átvenni vagy kiszállíttatni azokat a valós világba. Lehet, hogy az ilyen áruk és szolgáltatások még nincsenek előállítva, és csak a kereslet alapján állíthatók elő, csökkentve ezzel a pazarlást.

Ez a folyamat megfelelő szerződéses feltételeket igényel, amelyek gyakran előírják a jogtulajdonos részére történő jogdíjfizetést is a token átruházása esetén egy olyan modell sze-

rint, amely a képzőművészeti alkotások egymást követő eladásakor keletkező viszonteladási jogra emlékeztet. A szellemi tulajdonra vonatkozó szabályok teljes mértékben alkalmazhatók az NFT-kre is.

Az NFT-k közé tartoznak a rajongói zsetonok is, amelyeken keresztül a megkülönböztető jelek, képek vagy más, szerzői joggal védett anyagok jogtulajdonosai szorosabb és elkötelezettebb kapcsolatot alakíthatnak ki a közönséggel, és a közönség egy olyan közösség részének érezheti magát, amely éppen e virtuális tárgyak kommunikációs és tapasztalati értéke körül alakul ki. Az ilyen zsetonokat is szellemi tulajdon-jogok védik.

Ebben az összefüggésben a metaverzum nem csupán a valós világgal párhuzamos virtuális világ, hanem a vállalati kommunikáció és a fogyasztói hűség fontos összetevőjévé is válhat. A valós világ vásárlási élményeit megismételheti és integrálhatja, és kiterjesztheti azokat olyan szolgáltatásokra, amelyek a fogyasztó számára éppen azért képviselnek értéket, mert a valós világhoz kapcsolódnak, és nem azért, mert annak gazdaságilag elérhetőbb változatát képviselik. Ez új határokat nyit a vállalatok közötti verseny előtt, amely a megkülönböztető jelek körül keletkező pozitív hozadék kiaknázásának képességén alapul, és így az NFT-k reklám-, kommunikációs és befektetési funkcióinak kiaknázását teszi lehetővé.

Ez az eszköz tehát nemcsak a lajstromozás és a hamisítás elleni stratégiák számára jelent kihívást, hanem új lehetőségeket teremt (már most is) a licencadási és különösen a közös márkapítési tevékenységek számára. A metaverzum megkönnyíti az üzleti megkülönböztető jelek, de a területi védjegyek, az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi árujelzések használatának összehangolását is. Ez kölcsönösen jövedelmezővé teszi ezek pozitív kommunikációs értékeit, különösen a továbbra is globális piaci versenyben.

A fentiek alapján megállapítható, hogy nem új, eseti alapú szabályokra van szükség, hanem a kizárólagos szellemi tulajdon-jogokra és a versenyre vonatkozó, már meglévő általános szabályok fejlődésen alapuló értelmezésére.

Németország

A) Minden nem német olvasónak először el kell magyarázni, mi is a „Spezi”. Az 1950-es években Németországban, pontosabban Bajorországban a kocsmákban és a sörkertekben népszerű üdítőital volt a kóla és a narancsos limonádé keveréke. Egy nap az augsburgi *Riegele* sörfőzde azzal az ötlettel állt elő, hogy ennek az italnak a készre kevert változatát állította elő. Korábban a keveréket helyben kellett elkészíteni. A „Spezial-Cola-Misch” (különleges kólakeverék) szóból eredően a Riegele a SPEZI nevet adta ennek az italnak, és védjegyo ltalom alá helyezte. Az első SPEZI szóvédjegyet 1955-ben jelentették be a 32. áruosztályban, érdekes módon csak a sörre. Az évek során további SPEZI védjegyek következtek, amelyek az „alkoholmentes italokra és limonádékra” is kiterjedtek. Mellékesen megjegyezzük, hogy a Spezi egy délnémet köznyelvi kifejezés a haverra.

A SPEZI kontra SPEZI ügy

2022. október 11-én a Münchener Tartományi Bíróság döntést hozott a müncheni *Paulaner* sörgyár által benyújtott perben, és engedélyezte, hogy a Paulaner továbbra is használhassa a SPEZI védjegyet a kólakeverék saját változatára.

Ahhoz, hogy megértsük ezt a döntést, meg kell vizsgálnunk a Riegele és a Paulaner sörfőzde közötti kapcsolatot. Mint említettük, a Riegele találta fel a SPEZI üdítőitalt, és több védjegyet is bejegyeztetett a „Spezi” kifejezés védelmében. A SPEZI azonban akkoriban nemcsak Augsburgban, hanem Münchenben és valószínűleg egész Bajorországban népszerű volt. Így a Paulaner is bevezetett egy kólakeverék-italt SPEZI néven. A hosszadalmas és költséges bírósági eljárás elkerülése érdekében a Riegele és a Paulaner 1974-ben megállapodást kötött, amely a Paulaner számára jogot adott arra, hogy SPEZI néven kólakeverék-italokat állítson elő és forgalmazzon. A Paulaner egyszeri 10 000 DM összegű díjat fizetett Riegelének ezért a jogért. És itt kezdődött a jogvita.

Mint ismeretes, a Paulaner ma egy hatalmas italgyártó, amely állítólag évente akár egymillió hektoliter SPEZI-t is gyárt (ez százmillió liter SPEZI-t vagy kétszázmillió félliteres SPEZI-palackot jelent). Érthetőnek tűnik, hogy Riegele az akkor megkötött megállapodást már nem tartotta a mai viszonyok között megfelelőnek. Ezért felmondta a megállapodást – amely véleménye szerint licencszerződés volt – azzal a céllal, hogy új megállapodást kössenek frissített feltételekkel. A Riegele körülbelül 4,5-5 millió euró éves licencdíjat kért, ami jól mutatja, hogy milyen jelentős lehet a különbség az eredeti megállapodás szerinti összeg és a mai viszonyok szerint számított összeg között.

Licenciamegállapodás vs. koegzisztencia- és elhatárolási megállapodás

A bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy egy alku az alku, és helyt adott a Paulaner azon állításának, hogy Riegele nem mondhatta fel a megállapodást. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a megállapodás nem licencszerződésnek, hanem koegzisztencia- és elhatárolási megállapodásnak minősül, amelyet nem lehet indokolás nélkül felmondani. A bíróság rámutatott, hogy a Paulaner nem adott okot a megállapodás felmondására, és hogy a Paulaner SPEZI váratlan és rendkívüli sikere sem képez jogalapot a felmondásra. Ezért a Paulaner továbbra is gyárthatja és forgalmazhatja kólakeverékét SPEZI néven. A döntés még nem jogerős, a Riegele fellebbezést nyújthat be.

Mit lehet leszűrni ebből az ügyből?

Ez az eset hatásosan mutatja, hogy a szellemi tulajdon-jogok védelmét szolgáló szerződések megkötésekor nem lehet eléggé figyelmesnek lenni. Alaposan meg kell fontolni, hogy egy másik féllel együttműködést alakítsunk-e ki, hogy együttélési és elhatárolási megállapodást kössünk-e, vagy jobb, ha csak licenciat adunk.

Azt is át kell gondolni, hogy az adott piacok hosszú távon hogyan fejlődhetnek, és hogy a tervezett szerződési forma minden eshetőségre kiterjed-e. Nem szabad megfeledkezni a megfelelő felmondási lehetőségekről sem.

B) Történelmileg egy európai szabadalom és annak német megfelelője jogilag nem létezhet egymás mellett a német kettős oltalom tilalma miatt. Ezért a kapcsolódó német szabadalom részben vagy egészben elveszíti jogi hatályát és ezáltal végrehajthatóságát. A közelmúltban az Egységes Szabadalmi Bírósági Megállapodás (Unified Patent Court Agreement, UPCA) fényében végrehajtott jogi felülvizsgálatok új forgatókönyvet hoztak létre: a kettős oltalom tilalma nem vonatkozik a következőkre: *a)* az egységes joghatállyal rendelkező európai szabadalmakra és *b)* az olyan európai szabadalmakra, amelyeket „opt-outoltak”.

Ez a meglehetősen friss jogi változás gyakorlati következményekkel jár, és megérdemli a közelebbi vizsgálatot, minthogy az UPCA várhatóan 2023 első felében hatályba lép.

a) Az ügy háttere

A gyakorlatban gyakran adódnak olyan helyzetek, amikor egyazon országban egymáshoz kapcsolódó nemzeti és európai szabadalmak létezhetnek egymás mellett. Például egy német szabadalom és egy európai szabadalom osztozhat ugyanazon elsőbbségi jog(ok)on és ugyanazon jogosult(ak)on, miután először egy német szabadalmi bejelentést nyújtottak be, amelyet egy európai szabadalmi bejelentés követett az elsőbbség igénylésével, majd mindkét bejelentési eljárást folytatták a megadásig. Egy ilyen forgatókönyv azt jelenti, hogy a jogosult(ak) potenciálisan két szabadalommal rendelkezhet(nek) ugyanarra a találmányra, ugyanabban az országban, és bármelyiket érvényesítheti(k).

E helyzet elkerülése érdekében a német szellemi tulajdon-jog a kettős oltalom tilalmát tartalmazza. A törvény értelmében a német szabadalom (a továbbiakban: kapcsolódó német szabadalom) elveszíti jogi hatályát azon tárgyak tekintetében, amelyek már a kapcsolódó európai szabadalmi bejelentés által oltalom alatt állnak. A kapcsolódó német szabadalom nem szűnik meg, de gyakorlatilag végrehajthatatlanná válik a közös tárgy tekintetében, amely a német szabadalom egy részét vagy egészét érintheti.

A joghatály elvesztése az európai felszólalási időszak lejártával vagy az európai felszólalási eljárás lezárásával következik be, visszavonhatatlan, azaz végleges még akkor is, ha az európai szabadalmat később módosítják vagy visszavonják. A gyakorlatban azonban a német bitorlási bíróságok a kettős oltalom tilalmának jogi követelményeit szűken értelmezhetik, és ennek következtében eseti alapon előfordulhat, hogy a német szabadalom nem veszíti el végrehajthatóságát olyan kategorikusan, ahogyan azt a törvény sugallja.

A kettős oltalom tilalmát azért vezették be, mert úgy ítélték meg, hogy nincs jogi érdek ugyanazon találmányra két, azonos területre kiterjedő szabadalom birtoklása iránt. Ezenkívül úgy vélték, hogy az európai szabadalomnak nagyobb gazdasági jelentősége van, így annak kell elsőbbséget élveznie. Lényegében a jogosultnak jelenleg választania kell, hogy

egy találmányt egy német nemzeti szabadalom vagy egy Németországra érvényes európai szabadalom révén kíván-e szabadalmi oltalomban részesíteni. A kettős oltalom tilalma azonban nem vonatkozik a német használati mintákra, és így a használati minta elágazása lehetővé teszi a jogosult számára, hogy az európai joggal párhuzamosan egy német nemzeti szellemi tulajdon-joggal is rendelkezzen.

b) Legutóbbi változások

A közelmúltban jelentős változtatásokat vezettek be a német jogba az új egységes hatályú szabadalmi rendszer figyelembevételére érdekében.

Röviden összefoglalva, a kettős oltalom tilalma most már továbbra is csak azokra a nemzeti szinten érvényesített európai szabadalmakra vonatkozik, amelyek nem tartoznak az Egységes Szabadalmi Bíróság kizárólagos joghatósága alá, azaz azokra az európai szabadalmakra, amelyekre vonatkozóan az opt-out hatályba lépett. Ez viszont azt jelenti, hogy az egységes joghatállyal rendelkező európai szabadalmakra és a nemzeti szinten érvényesített, opt-out hatálya alá nem tartozó európai szabadalmakra nem vonatkozik a kettős oltalom tilalma. Az ilyen esetekben a kapcsolódó német szabadalom érintetlen marad, vagyis nem következik be önműködően hatályvesztés. Ez az új forgatókönyv az UPCA hatálybalépését követően lesz alkalmazható. A nemzeti szinten érvényesített, opt-outolt európai szabadalmak esetében a kettős oltalom tilalma változatlan marad. A joghatály elvesztése akkor következik be, amikor az opt-out jogerőre emelkedik, és akkor is visszavonhatatlan, ha az opt-outot visszavonják.

Végül, bár a kapcsolódó német szabadalom hatályának és végrehajthatóságának elvesztése nem vonatkozik sem az egységes joghatállyal bíró európai szabadalmakra, sem a nemzeti szinten érvényesített, nem opt-outolt európai szabadalmakra, a közelmúltbeli jogi felülvizsgálat új „kettős érvényesítéssel kapcsolatos kifogást/védelmet” hozott létre, amely korlátozhatja a végrehajthatóságot. Más szavakkal, a kapcsolódó német szabadalomra alapított szabadalombitorlási keresetet mint elfogadhatatlant el kell utasítani vagy fel kell függeszteni, ha: 1. az UPC előtt van vagy volt egy hasonló szabadalombitorlási kereset, amely a kapcsolódó, egységes hatályú európai szabadalom vagy a kapcsolódó, nemzeti jogerőre emelkedett, nem opt-outolt európai szabadalom alapul; és 2. az alperes kifogást emel.

c) Gyakorlati megfontolások

A német kettős oltalom tilalmának jogi felülvizsgálata azt jelenti, hogy az egységes joghatállyal bíró európai szabadalmak és a nemzeti jogerőre emelt, nem opt-outolt európai szabadalmak a kapcsolódó német szabadalommal együtt létezhetnek anélkül, hogy az utóbbi ez érintené. Ezért ezeket az európai szabadalmakat valóban „kísérheti” egy kapcsolódó német szabadalom. Miért kellene a bejelentőknek mégis megfontolniuk, hogy az egységes hatályú európai szabadalom vagy a nemzeti szinten hitelesített, nem opt-outolt európai szabadalom mellett párhuzamos német szabadalmat is szerezzenek?

Több ok is indokolja ezt a stratégiát: *i)* elkerülhető a „minden tojás egy kosárban” helyzet, *ii)* megmarad a német bitorlási peres rendszerhez való hozzáférés; és *iii)* élvezhető a német szabadalmi eljárás rugalmassága. Ezt a három pontot a következőkben némileg részletesebben fejtjük ki.

- i)* Az egységes hatályú európai szabadalom egyik hátránya, hogy az egész területre vonatkozóan érvényteleníthető egyetlen központi megsemmisítési támadással az UPC előtt. Ilyen esetben egy párhuzamos német szabadalom biztonsági hálót jelenthet, hogy Németországban még mindig legyen oltalom.
- ii)* A német bitorlási peres rendszer a düsseldorfi, a müncheni és a mannheimi vezető bírósággal viszonylag gyors és költséghatékony szabadalomérvényesítést biztosít. A szabadalmi jogosultak gyakran használják a német bitorlási peres rendszert a páneurópai vagy akár globális szabadalmi viták megoldásának korai szakaszában. Ez valószínűleg továbbra is népszerű stratégia lesz, mert ez a rendszer segíthet csökkenteni az egymással összefüggő, egységes hatályú európai szabadalmak ellen irányuló központi megsemmisítési támadások kockázatát is.
- iii)* A német szabadalmi gyakorlat nemcsak a vizsgálat megkezdésének akár 7 évvel történő elhalasztását teszi lehetővé, hanem viszonylag nagy rugalmasságot biztosít a per során történő módosítások tekintetében is. Ez egyes esetekben lehetővé teheti egy versenytárs olyan termékének lefedését, amelyre nem terjed ki az egységes hatályú európai szabadalom vagy a nemzeti szinten érvényesített európai szabadalom, például az ESZH vizsgálati eljárás során alkalmazott szigorú igénypont-módosítási gyakorlata miatt.

Ezek a megfontolások mind szerepet játszhatnak a jövőbeli bejelentési stratégiákban, valamint az „opt-out” döntésekben. Például ha a fentiekben ismertetett okok miatt egy „kísérő” német szabadalomra van szükség, az európai szabadalmat nem szabad opt-outolni, mert a kapcsolódó német szabadalom egyébként elveszítené jogi hatályát. Más szavakkal, valódi kettős oltalmat csak akkor lehet élvezni, ha az európai szabadalmat nem opt-outolják, kivéve a „kettős érvényesítés védelmét” (lásd fentebb).

Végül az időzítést is figyelembe kell venni. Mint említettük, az új forgatókönyv (kettős oltalom tilalma nélkül) csak akkor lesz alkalmazható, ha az UPCA hatályba lépett. Addig a kettős oltalom tilalma továbbra is érvényesül, és a kapcsolódó német szabadalom jogilag elveszítheti hatékonyságát. Ezért a bejelentőknek érdekükben állhat, hogy a kapcsolódó német szabadalom vizsgálati eljárását a UPCA hatálybalépéséig elhalasszák a tágabb választási lehetőségek és rugalmasság érdekében. Ezt vagy úgy lehet elérni, hogy a Német Szabadalmi és Védjegyhivatalnál a vizsgálat során rendes határidő-hosszabbítási kérelmet nyújtanak be, vagy pedig egy különleges „döntés késleltetése iránti kérelem” benyújtásával, ha nincs válszadási határidő függőben, és a megadás küszöbön állhat.

Olaszország

A Római Bíróság mérőföldkőnek számító precedenst teremtett azzal, hogy végzésben kötelezte egy focista képeit megjelenítő NFT-k készítőjét, aki engedély nélkül reprodukálta a Juventus FC olasz labdarúgóklub tulajdonában levő lajstromozott védjegyeket, a jogsértés megszüntetésére. Ez az első ismert európai bírósági ítélet, amely kimondja, hogy egy harmadik fél védjegyeit engedély nélkül reprodukáló NFT-k jogsértők, és ezért a jogsértés megszüntetésére vonatkozó végzést hoz.

a) Az ügy háttere

A Juventus FC ideiglenes intézkedés elrendelését kérte egy NFT-játékoskártyákon alapuló, a Binance platformon üzemeltetett online fantáziafutball-játékot üzemeltető társaság ellen, amely jogsértést követett el azzal, hogy egy híres korábbi Juventus-játékos képét ábrázoló NFT-kártyákat állított elő. A kártyákon feltűnően szerepelt a Juventus tulajdonában lévő számos védjegy, köztük az ikonikus fekete-fehér csíkos minta és a klub nevének a szurkolók által jellemzően használt rövidített „Juve” változata.

A Juventus érveinek helyt adva a római bíróság ideiglenes intézkedést bocsátott ki az alperes ellen, amelyben

- megtiltotta „az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben említett NFT-k és digitális tartalmak, valamint bármely más, az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben említett képek, még ha módosított formában is, és/vagy a perbeli JUVENTUS védjegyeket viselő NFT-k digitális tartalmának vagy általában a termékeknek az előállítását, forgalmazását, hirdetését és értékesítésre történő közvetlen és/vagy közvetett, bármilyen módon és formában történő felkínálását, valamint a perbeli védjegyek bármilyen formában és módon történő használatát”;
- és kötelezte „az alperest, hogy vonja ki a forgalomból és távolítsa el minden olyan weboldaltól és/vagy az általa közvetlenül és/vagy közvetve ellenőrzött weboldal minden olyan részéről, amelyen ilyen termékeket kínálnak eladásra és/vagy hirdetnek, az NFT-eket és az azokhoz kapcsolódó digitális tartalmakat”.

A Római Bíróság végzése mostanra jogerőre emelkedett, mert nem fellebbeztek ellene.

b) A legfontosabb tanulságok

A Római Bíróság ítélete több szempontból is figyelemre méltó.

Először is elismeri, hogy a JUVENTUS védjegyek jól ismertek, és arra a következtetésre jut, hogy nem szükséges megvizsgálni, hogy azokat „digitális tárgyakra” vagy még pontosabban „az NFT által igazolt digitális tárgyakra” vonatkozóan lajstromozták-e. A bíróság azonban indokolásában hangsúlyozza, hogy a JUVENTUS védjegyek mindenképpen a nizzai osztályozás 9. áruosztályában vannak bejegyezve a „digitálisan letölthető kiadványokra”, így látszólag egyetért a jelenlegi általános megközelítéssel, amely szerint a 9. áruosztályban történő

lajstromozás szükséges a nem közismert védjegyek számára ahhoz, hogy védelmet kapjanak bitorló NFT-ekkel szemben.

A bíróság ezt követően megállapítja, miszerint az a tény, hogy a Juventus korábbi játékos az NFT-k létrehozójának biztosította képmása használatának jogát, nem zárja ki annak szükségességét, hogy engedélyt kérjenek az e képen megjelenített védjegyek használatára, minthogy az előállított árukat (az NFT-eket) piaci értékesítésre szánják.

Ez a megfontolás vezet az ítélet vitathatatlanul legfontosabb megállapításához, nevezetesen ahhoz, hogy az NFT-k jogi autonómiával rendelkeznek a hozzájuk kapcsolódó képekhez vagy adatokhoz képest. Úgy tűnik tehát, hogy a bíróság elfogadja a tartalom és a bizonylat szétválasztásának elméletét. Gyakorlati következményként a bíróság pontosítja, hogy a kibocsátott végzés mind a digitális tartalomra – beleértve a Juventus védjegyeit viselő játékos képét -, mind pedig magukra az NFT-kre vonatkozik.

Végezetül érdemes megjegyezni, hogy az alperest eltiltották a Juventus jogait sértő további NFT-k vagy digitális tartalmak – közvetlen vagy közvetett – előállításától, és egyúttal kötelezték, hogy tegyen intézkedéseket a jogsértő NFT-k és a kapcsolódó digitális tartalmak forgalomból – azaz weboldaláról – való kivonása érdekében, de a közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt álló bármely más online helyről is.

c) A végrehajtási dilemma

Noha a Római Bíróság ítélete jogi szempontból több kulcsfontosságú megállapítást tartalmaz, még mindig nyitva hagy néhány kérdést azzal kapcsolatban, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjai hogyan tudják hatékonyan végrehajtani az ilyen innovatív végzéseket (pl. a jogsértő NFT-eket és a kapcsolódó tartalmakat tároló platformok szerepe, a másodlagos piacon történő végrehajtás, a kártérítés megállapítása stb. tekintetében).

Nem kétséges azonban, hogy az NFT-k mostanra kialakult népszerűségével nőni fog a kapcsolódó jogviták esélye és így annak a valószínűsége is, hogy a bíróságokat felkérjük a nyitott kérdések megoldására.

Portugália

Tények

Az *Eunea Investiments de Portugal, Lda* (Eunea) társaság 2021. április 26-án a Portugál Szabadalmi és Védjegyhivatalnál bejelentette a PERUS védjegyet a 33. áruosztályba tartozó alkoholtartalmú italokra.

2021. július 12-én a *Société Civile du Château Petrus* (CHP) társaság a PETRUS-ra vonatkozó korábbi nemzetközi védjegy-lajstromozással való összetéveszthetőségre hivatkozva felszólalt a bejelentés ellen. A CHP a PETRUS védjegyet 2014. március 4-én lajstromoztatta a portugál hivatalnál a 33. áruosztályba tartozó borokra.

A Portugál Szabadalm és Védjegy hivatal 2022. február 3-án helyt adott az Eunea védjegybejelentésének, megállapítva, hogy:

- a Société Civile du Ch teau Petrus nem szolgáltatott bizonyítékot a PETRUS védjegy közismert jellegére; és
- az ütköző védjegyek eltérő összbenyomást keltenek. Konkrétan a hivatal  gy vélte, hogy a „petrus” és a „perus” kifejezések:
 - o grafikaiilag és hangz silaig nem hasonl t egymáshoz a „petrus” sz  „t” betűjének jelenléte miatt; és
 - o fogalmilaig különbözik – m g a „petrus” egy kitalált, jelentős nélküli sz , addig a „perus” portugálul „pulykát” jelent.

A felszólaló fellebbezést nyújtott be a Szellemi tulajdon-jogok Bíróságánál.

A bíróság döntése

A bíróság 2022. június 30- n visszavonta a hivatal határozatát, és elutasította az Eunea védjegybejelentését, mert megállapította, hogy a PETRUS és a „perus” sz  grafikaiilag és hangz silaig hasonló. A „t” betű jelenléte a PETRUS szóban ugyanis nem elegendő ahhoz, hogy a szavak a fogyasztók számára k nyven megk l nb tethet v  váljanak. A bíróság  z rt arra a következtetésre jutott, hogy összességében fennállt az összetévesztés és a képzettársítás veszélye a fogyasztók számára.

A bíróság azt is elismerte, hogy a PETRUS közismert védjegy, és  z rt fokozott oltalmat élvez. A bíróság egy lépéssel tovább is ment, és megállapította, hogy a PETRUS a világ egyik legjobb és legdr gabb bor ra utal, amelynek  ra meghaladhatja a 7000 eurót, és amelyet árverésen 1 millió dollárért is eladtak már.  z rt a PETRUS-nak van hírneve, és az alperesnek a PERUS iránti kérelmével az volt a szándéka, hogy ebből jogosulatlanul hasznot húzzon.

A bíróság  gy ítélte meg, hogy a PERUS védjegy lajstromozása tisztességtelen versenycselekm nyekhez vezetne, tekintettel az érintett áruk és az ütköző megjelölések közötti  r s hasonlóságra. A döntés végleges.

Spanyolország

A) a) Bevezetés

A barcelonai 4. számú kereskedelmi bíróság 2022. október 17- n helyt adott a *Two-Way Media Ltd (TWM)*  ltal a *Telefónica, SA*, a *Telefónica de Espa a, SAU*  s *DTS*  s a *Distribuidora de Televisi n Digital, SAU* (együttesen: *Telefónica et al.*) ellen az EP 2278775 (EP ’775)  s EP 2323333 (EP ’333) sz. európai szabadalmainak bitorlása miatt benyújtott kereseteknek.

M ndk t szabadalom a Movistar+ televíziós platformon használt televíziós technológia különböző jellemzőire vonatkozott. Az ítélet elutasította a Telefónica et al.  ltal a fenti szabadalmak ellen benyújtott érvénytelenségi kereseteket.

b) Tények

2017 júliusában a TWM beperelte a Telefónica et al.-t azzal az indokkal, hogy az utóbbi által kínált, forgalmazott és megvalósított Movistar+ televíziós platform az EP '775 és az EP '333 szabadalom oltalmi körébe tartozik.

Az alperesek közül kettő mindkét szabadalom érvénytelensége alapján, a harmadik pedig a szabadalmak kivétel miatt fennálló érvénytelensége alapján indított ellenkeresetet. Valamennyi alperes azonban ugyanazokat az érvénytelenségi érveket hozta fel:

- a találmányok műszaki jellegének hiánya;
- a hozzáadott tárgy (szabadalmanként három támadás);
- az újdonsághiány (egy támadás az EP '775, három támadás az EP '333 ellen); és
- a feltalálói tevékenység hiánya (szabadalmanként négy támadás).

A Telefónica et al. azzal is érvelt, hogy a TWM szabadalmait azért nem sértették meg, mert a Movistar+ televíziós platform műszaki jellemzői eltérnek az EP '775 és az EP '333 szabadalomban igényelt technológiák jellemzőitől.

A TWM 2018 márciusában nyújtotta be védekezését a megsemmisítési ellenkereset és a kivétel ellen.

2018 júliusában, majdnem egy évvel az után, hogy a Telefónica et al. benyújtotta érvénytelenségi ellenkeresetét és érvénytelenségi kivételét, a Telefónica, SA és az *Acens Technology, SL* (Acens) egy második bírósági eljárást kezdeményezett. Közvetlen érvénytelenségi keresetet nyújtottak be, amelyben az EP '775 és az EP '333 érvényességét támadták meg új érvek és a technika állása alapján a szabadalmak újdonságának és feltalálói tevékenységének hiánya miatt.

A TWM megvédte szabadalmainak érvényességét, és a két bírósági eljárás közötti perfüggőséggel érvelt.

A kereskedelmi bíróság 2020. november 24-i végzésével helyt adott a perfüggőségi kérelemnek. A barcelonai fellebbviteli bíróság azonban helyt adott a Telefonica, SA és az Acens fellebbezésének a fent említett végzés ellen, így a második (semmisségi) eljárás folytatódott.

A bíróság 2021 szeptemberében beleegyezett az összevonásba, vagyis

- a TWM által a Telefónica et al. ellen indított bitorlási eljárás és
- a Telefónica, SA és az Acens által indított semmisségi eljárás összevonásába.

Az összevont eljárások tárgyalására 2022. május 2-5-én került sor.

c) A bíróság döntése

2022. október 17-én a barcelonai 4. számú kereskedelmi bíróság mindkét eljárásban elutasította a Telefónica et al., valamint a Telefónica, SA és az Acens által előterjesztett valamennyi érvénytelenségi érvet, és helyt adott a TWM EP '775 és EP '333 szabadalmának érvényességére vonatkozó valamennyi érvenek.

Az ítélet továbbá elutasította az alperesek érveit, és megállapította, hogy a Movistar+ televíziós platform sérti az EP '775 és az EP '333 szabadalmat. A bíróság az alperesekre hárította az első eljárásban a Telefónica et al., a második eljárásban pedig a Telefónica, SA és az Acens által benyújtott jogsértési és érvénytelenségi keresetekből eredő jogi költségeket.

Megjegyzések

Az ítélet a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos viták szinte minden kérdését érinti:

- a két szabadalom oltalmának terjedelmét;
- a két szabadalom műszaki jellegének mélyreható elemzését és az Európai Szabadalmi Hivatal iránymutatásainak alapos tanulmányozását e kérdéssel kapcsolatban;
- a hozzáadott tárgyat;
- a feltalálói elemzést - a Telefónica et al. által a feltalálói elemzés elvégzése során követett szinte valamennyi lépés ellentmondásos volt. Ezért a bíróság szinte mindegyiket elemezte – nevezetesen:
 - o a helyes módszertan alkalmazását;
 - o a megoldandó műszaki problémát;
 - o az *ex post facto* elemzést; és
 - o különböző egyéb megfontolásokat, beleértve a technika állását az elsőbbség időpontjában.

A szabadalombitorlás megállapítása alapján a bíróság arra ítélte a Telefónica et al.-t, hogy fizesse meg a TWM-nek a keresetben követelt kártérítést. A spanyol szabadalmi törvény szerint a kártérítés kiszámítására a végrehajtási eljárás során kerül sor.

B) 2022. októberben a spanyol versenyhatóság (Comisión nacional de los mercados y la competencia – CNMC) 38 934 000 eurós bírságot szabott ki a *Merck Sharp & Dohme* (Merck) vállalatra, mert az állítólag visszaélt a fogamzásgátló hüvelygyűrűk piacán fennálló erőfölényével. A Merck a NUVARING® márkanév alatt ismert hüvelygyűrű szabadalmi jogainak tulajdonosa.

A Merck állítólag félrevezette a bíróságot azzal, hogy visszatartotta a ténybeli és technikai információkat, mielőtt *ex parte* végzést kapott az *Insud Pharma* (Insud) ellen, amely versenytárs cég ORNIBEL® márkanév alatt kifejlesztett egy alternatív hüvelygyűrűt. A végzés, amelynek célja állítólag a Merck szabadalmi jogainak védelme volt, 2017 végén 3 hónapra vonatkozott, és a CNMC szerint az ORNIBEL® termékek gyártásában, forgalmazásában és értékesítésében zavart okozott Spanyolországban és külföldön egyaránt. Az Insud végül elérte, hogy a bírósági tárgyalást követően a végzést feloldják.

A CNMC arra a következtetésre jutott, hogy a Merck nem jogszerűen érvényesítette szabadalmi jogait, hanem inkább egy olyan tervet dolgozott ki és hajtott végre, amelynek célja az volt, hogy késleltesse a saját hüvelygyűrűje generikus versenytársainak piacra lépését.

Az ügy példázza azt a kezdődő tendenciát, amely szerint a versenyhatóságok a szabadalmi rendszer egyébként jogszerű és törvényes felhasználása által okozott vélt versenyhiányt kezelik.

C) 2022. szeptember 1-jén az Alicantei 1. számú Uniói Védjegy bíróság megállapította, hogy a felperes *Colmado Casa Lola SL* tulajdonában levő LOLEA sangriavédjegy nem közismert. Továbbá megállapította, hogy az alperes *Barcelona Brands SL* saját sangriavédjegyének, a LOLA MOLA-nak a használata és lajstromozása összeegyeztethető a felperes LOLEA védjegyével és COLMADO CASA LOLA márkanevével.

a) Tények

2020 júliusában a felperes keresetet nyújtott be az alperes ellen, amelyben azt állította, hogy:

- az alperes megsértette a felperes állítólag jól ismert LOLEA védjegyét és a COLMADO CASA LOLA márkanevét;
- az alperes LOLA MOLA védjegyét meg kell semmisíteni;
- az alperes tisztességtelen versenyt folytatott; és
- kártérítést követel.

b) Az Alicantei 1. sz. Uniói Védjegy bíróság döntése

A bíróság az alperest az ellene benyújtott valamennyi kérelem alól felmentette. Az ítélet jogalapjait az alábbiakban ismertetjük.

A LOLEA védjegy közismert jellege

A bíróság rámutatott, hogy a felperes nem szolgáltatott elegendő bizonyítékot védjegye közismert jellegének bizonyítására azon termékek vonatkozásában, amelyekre a védjegyet a 33. áruosztályba sorolták – konkrétan a sangria vonatkozásában. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy védjegy nem közismert.

A LOLEA védjegy megsértése

Az ütköző megjelölések vizsgálata során a bíróság figyelembe vette, hogy:

- a „lola” elnevezés (amelyet úgy értelmezett, hogy „lolát csinálni” jelentésű) a „lola” szót idézte, amely erősen emlékeztet a spanyol kultúrára és annak folklórára;
- a „lola” kifejezést a 33. áruosztályba tartozó termékeken szokásosan használták; és
- következésképpen az ütköző védjegyek az ezen áruosztályba tartozó termékek tekintetében csekély megkülönböztetőképeséggel rendelkeznek, ami azt jelenti, hogy az ütköző megjelölések közötti kis eltérések is elegendők voltak az összetéveszthetőség elkerülésére.

A bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a LOLEA védjegyet nem bitorolták.

A COLMADO CASA LOLA márkanév bitorlása

A bíróság úgy ítélte meg, hogy a „colmado” és a „casa” kifejezés nem leíró vagy általános jellegű a márkanév tárgyát képező termékekkel vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban. Továbbá, a „lola” kifejezésben meglévő csekély megkülönböztetőképeségű egybeesésen túlmenően nincs hangzásbeli vagy grafikai hasonlóság az alperes által használt LOLA MOLA megjelölés és a felperes COLMADO CASA LOLA márkanéve között, mert a köztük levő eltérések elegendők voltak az összetévesztés vagy képzettársítás veszélyének elkerülésére. A bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a COLMADO CASA LOLA kereskedelmi név nem sérült.

A LOLA MOLA védjegy törlése

A felperes a következőkre alapozta törlési keresetét:

- az alperes rosszhiszeműségére, mert az alperes volt a LOLEA sangria kizárólagos forgalmazója a belga piacon; és
- a LOLA MOLA védjegy és a felperes LOLEA védjegyének, valamint COLMADO CASA LOLA márkanévének összeférhetlenségére.

A bíróság megállapította, hogy a felek közötti forgalmazási szerződés előzetes fennállása nem enged arra következtetni, hogy a LOLA MOLA védjegy lajstromozására rosszhiszeműen került volna sor – különösen az alperes által lajstromozott megjelölés jellemzőit figyelembe véve.

A LOLA MOLA védjegy és a felperes védjegyének és márkanévének állítólagos összeférhetlenségével kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy a bitorlási keresetek vizsgálata során már elvégezték a megjelölések összehasonlító elemzését. Ennek következtében a bíróság mind az alapkeresetet, mind a LOLA MOLA védjegy törlése iránti másodlagos keresetet elutasította.

Tisztességtelen verseny

A felperes azt állította, hogy az alperes által a LOLA MOLA megjelölés használata és az általa e védjegy alatt a sangriára vonatkozóan végzett reklámozás ütközik a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe.

E tekintetben a bíróság úgy ítélte meg, hogy – összhangban a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény és a védjegy törvény viszonylagos kiegészítő jellegére vonatkozó jelenlegi ítélkezési gyakorlattal – a kérdéseket csak akkor lehet a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény alapján vizsgálni, ha azokat még nem oldották meg a védjegy törvény alapján. Ezért a bíróság a két fél reklámstratégiájának kérdésére korlátozta elemzését, különös tekintettel a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 6., 12. és 4.1. cikkére.

- Összetéveszthetőség (a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 6. cikke)
A bíróság rámutatott, hogy az esetleges összetéveszthetőséget eredményező tények ugyanazok, mint amelyeket a védjegy törvény alapján már megvizsgáltak. Ezért, amenny-

nyiben a benyújtott keresetet a védjegy törvény alapján elutasították, a bíróság a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 6. cikke szerinti esetleges jogsértést is elutasítja.

A bíróság azt is hozzátette, hogy a LOLEA sangria valódi megkülönböztetőképességét a palack és annak pöttyös mintázata, valamint dugórendszere biztosítja. A LOLA MOLA sangria kiszérelése lényegesen különbözött. Ezért a két termék megjelenése alapján sem áll fenn az összetévesztés veszélye.

- Mások jó hírnevének kihasználása (a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 12. cikke)

A bíróság rámutatott, hogy ez a cikk csak akkor alkalmazható, ha a védjegy jogszabályok nem alkalmazhatók az általam alatt álló megjelöléseknek a kizárólagos jog hatályán kívül eső, nem megkülönböztető jellegű használata miatt (pl. leíró vagy díszítő jellegű használat esetei).

A bíróság rámutatott arra is, hogy a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 12. cikke alapján mások erőfeszítéseinek kihasználása, valamint mások jó hírnevének megsértése kizárt esetek, mert azok nem fejeződnek ki benne kifejezetten. Az ilyen érveket a törvény 4. cikkében foglalt általános hűtlen kezelési cikkely alapján kell elemezni.

A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által említett magatartások (azaz az alperes által a felperes megkülönböztető jelzéseinek, cégnevének és kommunikációs elemeinek utánzása) más erőfeszítéseinek kihasználására utalnak, amiért a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 4. cikkében foglalt általános cikkely alapján kell felelősségre vonni.

Általános hűtlen kezelés [a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény 4. cikkének (1) bekezdése]

A bíróság rámutatott, hogy az alperes által elért versenyhelyzet saját erőfeszítéseiből származik, és hogy a felek közötti korábbi forgalmazási szerződés megléte nem minősíti önműködően tisztességtelennek azt a helyzetet, amikor egy forgalmazó észrevesz egy üzleti lehetőséget, és úgy dönt, hogy saját termékével lép be a piacra, minthogy ez a verseny természetéből adódik.

A bíróság rámutatott arra is, hogy az alperes nem használta:

- a felperes ügyfeleit, csak a saját ügyfeleit; vagy
- a felperes által eszközölt reklámbefektetést. Az alperes által a védjegy népszerűsítésére használt csatornák azok voltak, amelyeket általában bármely versenytárs használ. Ami az alperes által használt reklámelemeket illeti, azok nem kizárólag a felperesre vonatkoztak, hanem olyanok voltak, amelyeket általában sok sangriavédjegy használ.

Tajvan

A feltalálói tevékenység objektív küszöbértékekkel történő meghatározása és az utólagos vizsgálat elkerülése érdekében a szabadalmi vizsgálati irányelvekben a „találmánnyal elért kereskedelmi siker” mindig is segédtevényezőként szerepelt a bejelentett találmány feltalálói tevékenységének meghatározásánál. A szabadalmi bejelentésre vonatkozó döntés meghozatala előtt ha a bejelentő bizonyító erejű dokumentumokat nyújt be annak igazolására, hogy az igényelt találmány műszaki jellemzőivel kereskedelmi sikert ért el, a vizsgálónak figyelembe kell vennie ezeket a dokumentumokat a szabadalmi bejelentés feltalálói tevékenységének értékelésekor.

Mindazonáltal a „kereskedelmi siker” alkalmazhatóságának küszöbértékei a bírói gyakorlatban még nem tűnnek állandónak. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság és a Szellemtulajdon-jogi és Kereskedelmi Bíróság által hozott döntések áttekintése azt mutatja, hogy még ugyanazon bíróságon belül is eltérőek a küszöbértékek és a vélemények a „kereskedelmi siker” figyelembevételére vagy figyelmen kívül hagyására terén:

Az alábbi 1. vélemény szerint a „kereskedelmi siker” a bíróság már nem veszi figyelembe, ha a technika állása elegendő annak bizonyítására, hogy a bejelentett találmány nem rendelkezik feltalálói tevékenységgel, és a 2. vélemény szerint a „kereskedelmi siker” a bíróság figyelembe veszi, feltéve, hogy a bejelentő a kereskedelmi sikerre hivatkozik, és bizonyítékokat mutat be annak alátámasztására.

1. Az 1. véleményre vonatkozó döntések tekintetében egy, a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság által hozott, 2020. évi ítélet kimondja, hogy a „kereskedelmi siker” csupán egy segédtevényező a feltalálói tevékenység meghatározásában – nem pedig az egyetlen tényező –, és hogy a szabadalmazott termék sikere más tényezőktől is függhet, amilyen például az értékesítési képességek, a reklám, a piaci kínálat és kereslet, valamint a társadalmi-gazdasági jólét. Minthogy a korábbi technika állásának kombinációja elegendő volt annak bizonyítására, hogy a szabadalom nem rendelkezik feltalálói tevékenységgel, a bíróságnak nem volt szükséges figyelembe vennie a „kereskedelmi siker” segédtevényezőt. A Szellemtulajdon-jogi és Kereskedelmi Bíróság egy 2015. évi ítélete ugyanezt a véleményt osztja.
2. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság egy 2019. évi ítéletében a 2. véleményt fogalmazta meg, amelyben hangsúlyozta, hogy a szabadalom jogosultja felelős a „kereskedelmi siker” és a szabadalmazott találmány közötti közvetlen kapcsolatot bizonyító anyag benyújtásáért. A bíróság végül nem ismerte el a szabadalmas „kereskedelmi sikerre” vonatkozó állítását, mert úgy ítélte meg, hogy a szabadalmas nem támasztotta kellően alá a vállalkozás növekedése és a szóban forgó szabadalom kereskedelmi hasznosítása közötti kapcsolatot.

Vannak olyan, a Szellemtulajdon-jogi és Kereskedelmi Bíróság által hozott döntések is, amelyekben figyelembe vették a „kereskedelmi siker” tényezőt. Például egy 2018. évi köz-

igazgatási ítéletben a bíróság figyelembe vette ezt a tényezőt, és megerősítette a szabadalom feltalálói tevékenységét. Ebben az esetben a szabadalmazott megoldás egy hőtartósításra szolgáló élelmiszerfedélhez kapcsolódott. Míg a technika állása szerint az említett fedő nem volt összehajtható, a szóban forgó szabadalmazott fedő összehajtható volt. A szabadalom jogosultja bizonyította, hogy a szabadalmazott összehajtható fedőből csak hamisítványok léteznek a piacon, összehajtható fedők azonban nem. Ezért a bíróság úgy ítélte meg, hogy a bizonyítékok elegendők annak bizonyítására, hogy „a szóban forgó szabadalom összehajtható kialakításának műszaki jellemzői, nem pedig az értékesítési képességek vagy a reklám, valóban közvetlenül hozzájárulnak a kereskedelmi sikerhez”. Így a bizonyítékok elegendők voltak annak alátámasztására, hogy a szóban forgó szabadalom kereskedelmi sikert ért el, és a bíróság elismerte a szabadalom feltalálói tevékenységét.

2022 augusztusában a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság egy ítéletében úgy vélte, hogy az alsófokú bíróságoknak meg kell vizsgálniuk a szabadalom jogosultja által a kereskedelmi sikerre vonatkozóan benyújtott bizonyítékokat, amikor egy igényelt találmány feltalálói tevékenységéről döntenek; ellenkező esetben a döntések jogellenesek lesznek. Megállapította, „az igényelt találmány feltalálói tevékenységének meghatározásakor az alsófokú bíróságok a következő tényezőket is átfogóan figyelembe vehetik, hogy elkerüljék az alanyi önkényesség (például utólagos bölcsesség) okozta téves értékítéleteket: 1. ha a találmány régóta létező, de megoldatlan problémát old meg; 2. ha a találmány kereskedelmi sikert ér el, és felváltja a technika állása szerinti termékeket; 3. ha a licenccrevő és a versenytársak belenyugszanak a találmányba; 4. ha a találmányt a jogsértők felismerték vagy reprodukálták; vagy 5. nem létezik (nek) hasonló vagy azonos találmány(ok) ugyanabban az időben. A fellebbező ragaszkodott ahhoz az állításhoz, hogy a szóban forgó szabadalmat több országban, például az Egyesült Királyságban, az Egyesült Államokban, Kínában és Japánban több mint 20 évvel korábban engedélyezték. Az integrált áramkört használó hazai iparág, beleértve a tőzsdén jegyzett társaságokat, miután részt vett a szóban forgó szabadalom licenckereskedelmében, és miután felülvizsgálta annak műszaki tartalmát, több milliárd olyan integrált áramkört exportált, amely a szóban forgó szabadalmazott technológiával készült. Ezért joggal állítható, hogy a szóban forgó szabadalom egy régóta fennálló, de megoldatlan problémát oldott meg, és kereskedelmi sikert ért el. A szabadalmas bizonyítékként benyújtotta a szóban forgó szabadalom külföldi megfelelőinek szabadalmi leírásait vagy szabadalmi közzönjeit, valamint a szabadalmilicenc-szerződés első oldalát is. A fenti magyarázatok, valamint a tapasztalat és a logika általános szabályainak fényében a szabadalmas kereskedelmi sikerre vonatkozó állításai megalapozottnak tűnnek, és valóban befolyásolják a szóban forgó szabadalom feltalálói tevékenységének meghatározását. Az eredeti bíróság figyelmen kívül hagyta a szabadalmasnak a kereskedelmi sikerre vonatkozó kijelentéseit, amivel nem csak a tapasztalat és a logika szabályait sértette meg, hanem az indokolást is elmulasztotta.”

Összefoglalva, a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság által hozott előző ítélet egyértelműen nem csak azt az öt tényezőt jelöli meg, amelyet a szabadalom feltalálói tevékenységének

vizsgálata során lehet figyelembe venni, hogy elkerülhető legyen az utólagos vizsgálat, hanem tovább részletezi, hogy a szabadalmas által állított kereskedelmi siker valóban befolyásolja a feltalálói tevékenység meghatározását, és ezt az eredeti bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül; ellenkező esetben a meghozott döntések jogellenesek lesznek.

A kereskedelmi siker jelentőségét a feltalálói tevékenység meghatározásában tehát a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság megerősíti. Ennek megfelelően a szabadalmas hivatkozhat erre az ítéletre a szabadalmi bejelentés vagy megsemmisítés során, hogy hatékonyan megvédje a szabadalom feltalálói tevékenységét.

Védjegylajstromozás

A nemzetközi védjegylajstromozásra vonatkozó nizzai osztályozási rendszer új (tizenkettedik) kiadása 2023. január 1-jén vált elérhetővé. A WIPO a közelmúltban jelentette be a 2023. január 1-jén elérhetővé vált legutóbbi frissítést. Ezért az ezen időpontban vagy ezt követően benyújtott nemzetközi védjegylajstromozási kérelmekben az oltalmat a legújabb kiadás alapján kell meghatározni.

Az alábbiakban ismertetjük a fontosabb változásokat és azok hatásait a védjegybejelentésekre.

A nemzetközi védjegylajstromozáshoz továbbra is meg kell adni azokat az áruosztályokat és/vagy szolgáltatási osztályokat, amelyekre a védjegyet használni kívánják. Ezeket az áruk és szolgáltatások nemzetközileg elismert osztályozása szerint kell meghatározni, amely 34 áruosztályból és 11 szolgáltatási osztályból áll. Ezt az osztályozási rendszert többek között a védjegyek hozzáférhetősége előzetes vizsgálatának megkönnyítésére is lehet használni.

Az uniós jogban kodifikálva van az áruk és szolgáltatások kellően világos és pontos meghatározásának kötelezettsége. Például a „gépek” kifejezés nem tekinthető elég egyértelműnek a 7. áruosztályba történő lajstromozáshoz, míg például a „mezőgazdasági gépek” kifejezés igen.

Annak érdekében, hogy a védjegytulajdonosok meg tudjanak felelni ennek a követelménynek, a WIPO minden évben frissíti a nizzai osztályozási rendszert, hogy az új termékek és szolgáltatások létrehozásával párhuzamosan a megfelelő kifejezések is bekerüljenek az osztályozásba.

Az új kiadás számos érdekes változást tartalmaz mind az áruk, mind a szolgáltatások tekintetében, amelyek közül néhányat példaként az alábbiakban ismertetünk.

Főbb változások az áruk osztályozásában

- 3. áruosztály: mostantól a „mosószerrel töltött mosógolyók” és a „fogfehérítő tollak” is idetartoznak.

- 9. osztály: a következőkkel egészül ki: „letölthető digitális fájlok, amelyek hitelesítését nem helyettesíthető tokenek, NFT-k végzik” és „hordozható dokumentumszkennerek”.
- 15. áruosztály: kiegészült a „gyermekeknek szánt hangszerekkel.”
- A 19. áruosztály a következővel egészült ki: „intelligens üveg épületekhez”.
- 32. áruosztályba most már az „alkoholmentes sör” is beletartozik.

A szolgáltatások osztályozásában néhány főbb változás

- 36. áruosztály: az „ingatlanügylek” kifejezés „ingatlanszolgáltatások”-ra változott, és a szolgáltatási kör kiegészült „adóval kapcsolatos pénzügyi tanácsadással”.
- 41. áruosztály: most már a „gépjármű-előfizetési szolgáltatások” is szerepelnek.
- 42. áruosztály: az „információtechnológiai tanácsadás” kifejezés „információtechnológiai támogatási szolgáltatások és szoftver hibaelhárítás” kifejezésre változott. Ezenkívül a szöveg kiegészült a „tudományos kutatás a genetika területén” szövegrésszel.